ORTODOKSİA

Her ay neşr olunan

AHLAKÎ VE DİNİ RESALE

Müdir Mes'ul : Meletios Lukakis

Mahal idare: Fener Rum Patrikhanesi

Ἔτος Δ΄ 30 Νοεμβρίου 1929 Τεῦχος 47ον

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΗΘΙΚΟΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Καθηγητὴς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης

Ο ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον [13] ἡ Μήτηρ ἡμῶν Ἐκκλησία ἑώρτασε τὴν μνήμην τετιμημένου τέκνου της, ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν μεγίστων φωστήρων τῆς τρισηλίου Θεότητος, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, πατριάρχου «τῆς μεγάλης ταύτης καὶ θεοφιλοῦς πόλεως».

Χωρήσωμεν χρονικῶς πρὸς τὰ ὀπίσω, ἀνατρέξωμεν ὁλοκλήρους αἰῶνας διὰ νὰ παραστῶμεν εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκήρυττε τὸ χρυσοῦν στόμα τοῦ ἡγιασμένου Πατριάρχου καὶ ἐκυβέρνα τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας ἡ ἔξοχός του διάνοια καὶ ἡ ἰσχυρὰ θέλησίς του. Παρὰ τὴν ἀπόστασιν πολλῶν αἰώνων ἀντηχοῦν ἀκόμη τὰ ἀθάνατά του λόγια. Νομίζομεν ὅτι τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἀκούομεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τοῦ συνωστιζομένου πλήθους ἐν τῷ τότε πατριαρχικῷ

ναῷ τὸν συγκινητικώτατον λόγον πρὸς Εὐτρόπιον, ἐν ᾧ ἔψαλλε τὰς ἀντιθέσεις τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, τὰς συχνὰς μεταπτώσεις τῆς τύχης καταδεικνυούσας τὸ ἄστατον ὅλων τῶν περιστατικῶν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ τὴν ματαιότητα καὶ αὐτῆς τῆς ζωῆς. Τὸν ἀκούομεν νὰ καυτηριάζῃ μὲ χριστιανικὴν παρρησίαν τὰς ἐλλείψεις καὶ τὰς ἀτασθαλίας τῶν συγχρόνων του· νὰ ἀδιαφορῇ ποῖος κρύπτεται ὀπίσω τοῦ σφάλματος, πλούσιος, δυνάστης, βασιλεύς. Οὐδὲν καὶ οὐδένα φοβεῖται ἐν τῇ ἐκπληρώσει τοῦ καθήκοντος· χωρεῖ πρὸς τὸν σκοπόν του ἀτρόμητος. Κινδύνους, διωγμούς, θάνατον, τὰ πάντα ἀψηφᾷ. Ἐφήρμοζεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐδίδασκεν. «Τὴν μεγάλην καὶ φιλόσοφον ψυχήν, ἐβροντοφώνει, οὐδὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ λυπηρῶν δύναται δοκεῖν, οὐκ ἔχθραι, οὐ κατηγορίαι, οὐ διαβολαί, οὐ κίνδυνοι, οὐκ ἐπιβουλαί· ὥσπερ γὰρ εἰς μεγάλην τινὰ ἀκρώρειαν καταφυγοῦσα ἄληπτός ἐστι πᾶσι τοῖς κάτωθεν ἀνιοῦσιν ἀπὸ τῆς γῆς». Μεγάλη καὶ φιλόσοφος ψυχὴ ἦτο καὶ ὁ θεῖος πατὴρ ἐξεικονίζων ἀκουσίως μὲ τὰς ὡραίας ἐκείνας εἰκόνας καὶ τὸν ἴδιον ἑαυτόν του. Ψυχὴ ἡ ὁποία μὲ τὰς νοερὰς πτέρυγας εἶχεν ἀναβῇ εἰς τὸ ὄρος Κυρίου· ἐκεῖ ἱστάμενος ἔμενεν ἀπρόσβλητος ἀπὸ τὰ κύματα τοῦ πελάγους τῆς ζωῆς αὐτῆς. Δὶς ἐξωρίσθη· ἐξωρίσθη διὰ νὰ ἀνυψωθῇ ψυχικῶς περισσότερον, διὰ νὰ ἑδραιωθῇ ἀσφαλέστερον εἰς τὴν εὐαγγελικὴν ἀκρώρειαν. «Μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης». Ἀθλητὴς καὶ μάρτυς ὁ μέγας Πατριάρχης ἀντέτασσεν εἰς τοὺς διώκτας του, εἰς τοὺς βασανιστάς του τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν· τὰ ὅπλα τὰ ὁποῖα συνίστα κατὰ τὰ κηρύγματά του εἰς τοὺς ἀκροατὰς ὡς τὰ ὅπλα τοῦ δικαίου, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν· μὲ αὐτὰ ὡπλίσθη ὡς καλὸς στρατιώτης τοῦ Κυρίου. Κατὰ τὴν δευτέραν ἐξορίαν του ὁδηγεῖται ὑπὸ βαρβάρων στρατιωτῶν εἰς τὰ Κόμανα· κουρασμένος, καταβεβλημένος ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν διατάσσεται νὰ προχωρήσῃ, τὸ ἐξησθενημένον καὶ ἑτοιμοθάνατον σῶμά του δὲν ὑπακούει πλέον εἰς τὰς φωνὰς καὶ τὰ κτυπήματα τῶν στρατιωτῶν. Ἐπιστρέφει εἰς τὰ Κόμανα,

πλησιάζει εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Βασιλίσκου καὶ διανέμει τὰ καινουργῆ φορέματά του εἰς τοὺς πτωχούς. Ὅ,τι ἔπραττε καθ' ὅλην του τὴν ζωήν' τὸ ἔπραξε καὶ κατὰ τὰς τελευταίας στιγγμὰς τοῦ βίου του. «Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα». Ἐξηπλώθη κατόπιν εἰς τὸ δάπεδον τοῦ ναοῦ, ἔκαμε τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, εἶπε «δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν» καὶ ἀπέθανε. Ἐδόξασε τὸν Θεὸν καὶ δι' αὐτοὺς τοὺς διωγμούς του καὶ διὰ τὸ τόσον τραγικὸν τέλος του. Ἐμιμήθη αὐτὸν τὸν Χριστὸν ὁ ὁποῖος κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον «λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει, καὶ πάσχων οὐκ ἠπείλει» καὶ ὁ ὁποῖος πληγωμένος, πονεμένος ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν, ἀφῆκε τὴν φιλάνθρωπον ἐκείνην φωνὴν διὰ τοὺς σταυρωτάς του· «Πάτερ ἄφες αὐτοῖς, οὐ γὰρ οἴδασι τὶ ποιοῦσι».

Μᾶς ἐδίδαξεν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τὴν ἐπιστήμην τῆς ζωῆς καὶ τὴν ἐπιστήμην τοῦ θανάτου. Μᾶς ἐδίδαξεν ὅτι διὰ νὰ ἀποθάνωμεν ἀτάραχοι πρέπει νὰ ζῶμεν συμφώνως πρὸς τὰ εὐγενῆ, τὰ ὑψηλὰ διδάγματα τοῦ Κυρίου. Ἐὰν ζῶμεν κατὰ Χριστὸν θὰ κρίνωμεν τὸν κόσμον καὶ τὰ τοῦ κόσμου πολὺ διαφόρως παρὰ οἱ μὴ πιστεύοντες. «Ὁ μὲν Χριστιανὸς ὁρᾷ γῆν καὶ θεραπεύει καὶ πρὸς τὰ αἰσθητὰ κέχηνε· ἀλλ' ἡμεῖς οὐχ οὕτως, ὁρῶ τὴν κτίσιν ἅπασαν καὶ δι' αὐτῆς χειραγωγοῦμαι πρὸς τὸν δημιουργόν». Ἄλλως ἀντιλαμβάνονται οἱ μὴ χριστιανοὶ τὰ λυπηρά, τὰς ζημίας, τὸν θάνατον, καὶ ἄλλως οἱ χριστιανοί. Διωγμοί, θάνατοι, πράγματα διὰ τοὺς ἀπίστους, ὀνόματα μόνον διὰ τοὺς πιστούς. Καὶ τὸ τέλος αὐτῆς τῆς ἀντιλήψεως, τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς ἐκτιμήσεως τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων ; «Οὐδὲν οὕτως εὐθυμίαν καὶ εὐφροσύνην ποιεῖν ἄνωθεν, λέγει, ὡς τὰ περὶ φιλοσοφίας δόγματα, τὸ τῶν παρόντων ὑπερορᾶν πραγμάτων, τὸ πρὸς τὰ μέλλοντα κεχηνέναι· τὸ μηδὲν τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον εἶναι νομίζειν, μὴ πλοῦτον, μὴ δυναστείαν, μὴ τιμάς, μὴ θεραπείας. Ἂν ταῦτα εἰδῇς φιλοσοφεῖν, κἂν πλουτοῦντα θεάσῃ τινὰ οὐ δη-

χθήσῃ φθόνῳ κἂν εἰς πενίαν καταπέσῃ, οὐ ταπεινωθήσῃ τῇ πτωχείᾳ».

Ποῖος ἐγένετο θερμότερος κήρυξ τῆς ἐλεημοσύνης καὶ εἰλικρινέστερος καὶ δαψιλέστερος αὐτῆς ἐργάτης; ποῖος μὲ τὸ πλῆρες διδαχῶν παράδειγμά του καὶ μὲ τὴν ἐνθουσιώδη διδασκαλίαν του ἔπεισε τόσον τοὺς πλουσίους νὰ ἐνδύσουν τὰ γυμνά, νὰ χορτάσουν τὰ νηστικὰ ὀρφανά, ὅσον ὁ θεῖος Χρυσόστομος; «Οὐδὲν ἐλεημοσύνης ἴσον, ἔλεγε, οὐδὲν οὕτως ἀγάπην τρέφειν εἴωθεν ὡς ἐλεημοσύνη». Καὶ ἀλλαχοῦ· «μετὰ πάσης ἐρῶ τῆς παρρησίας, δότε τοῖς δεομένοις, καὶ οὐ παύσομαι τοῦτο λέγων, καὶ μὴ διδόντων ἔσομαι χαλεπὸς κατήγορος».

Ποῖος ἠγάπησε τόσον τὸ ποίμνιόν του ὅσον ὁ ἀληθὴς ποιμὴν τοῦ Εὐαγγελίου, ὁ ἅγιος Χρυσόστομος; «Ἐγκαλοῦμεν, ἐπιτιμῶμεν, δακρύομεν, ὀδυνώμεθα, εἰ καὶ μὴ φανερῶς, ἀλλὰ κατὰ καρδίαν· τὰς πηγὰς τῶν δακρύων σύνοιδέ μοι ὁ οἰκίσκος καὶ ἡ ἐρημία».

Τοιοῦτον ἀληθῆ ποιμένα ἔχοντες πρὸ ὀφθαλμῶν, τοιούτου χρυσοῦ σκεύους τῆς Ἐκκλησίας τὴν εἰκόνα ἀτελῶς σκιαγραφοῦντες, ἂς ἀναφέρωμεν τοὺς λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου· «μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν, οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μιμεῖσθε τὴν πίστιν».

Ἂς παραστῶμεν νοερῶς εἰς τὰ Κόμανα, νὰ τὸν ἴδωμεν ἐκεῖ ἐξηπλωμένον νὰ ἐλεῇ, νὰ εὐλογῇ καὶ νὰ ἁγιάζῃ. Ζητήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν εὐλογίαν του, ζητήσωμεν νὰ μᾶς ἐφοδιάσῃ μὲ τὰ ἴδια ὅπλα, τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν καρτερίαν, διὰ νὰ ἀγωνιζώμεθα καὶ ἡμεῖς καλῶς τὸν ἀγῶνα τῆς παρούσης ζωῆς καὶ νὰ λέγωμεν καὶ εἰς τὰς χαρμοσύνους καὶ εἰς τὰς λυπηρὰς στιγμὰς τοῦ βίου μας «δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν».

† Ο ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΣ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΜΙΛΗΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ
ΑΡΧΙΕΡΑΤΙΚΩΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΥ

ΛΟΓΟΣ ΕΠΙΜΝΗΜΟΣΥΝΟΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ

ΑΟΙΔΙΜΟΝ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΟΝ Γ΄

Ἀπαγγελθεὶς τῇ 10 Νοεμβρίου 1929 ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ

«Τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἡ Ἐκκλησία».

Παναγιώτατε Δέσποτα,
Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν παράταξις,
Λαὲ τοῦ Κυρίου ἠγαπημένε καὶ περιούσιε,

Τέσσαρες διέρρευσαν ἡμερῶν δεκάδες, ἀφ᾽ ὅτου ὁ ἀοίδιμος ἐν Πατριάρχαις Βασίλειος ὁ Γ΄ εἰς τὴν ἀγήρω καὶ ἀνέκλειπτον ζωὴν μεταστάς, συνεπλήρωσε τὰς ἡμέρας τοῦ ἐπὶ γῆς πεντάθλου. Τεσσαρακονθήμερον παρῆλθεν ἀπὸ τῆς πενθίμου ἐκείνης τελετῆς, καθ᾽ ἣν ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία ἐν βαθείᾳ καὶ ὀδυνηρᾷ συναισθήσει, ὅτι «μέγα στοιχεῖον κεκοίμηται» ἐν Αὐτῇ, θερμὰ κατέχεε δάκρυα ἐπὶ τῷ Σεπτῷ νεκρῷ, θρηνοῦσα τὴν ἀπώλειαν τοῦ γνησίου καὶ θεοπρεποῦς Ἀρχιερέως, ὅστις «ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἐδόξασε περιβολὴν ἁγιάσματος.... ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ Ναὸν Ὑψίστου». Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἀναπαριστᾷ νοερῶς κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην τὸ πένθος τὸ ὀξὺ ποιμένων καὶ ποιμνίου, ἐν ἀθρόᾳ συρροῇ κυκλούντων τὸ σεπτὸν σκῆνος καὶ συνωθουμένων εἰς προσκύνησιν! «Κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν, ὡς βλάστημα κέδρων ἐν Λιβάνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων».

Ἐθρήνησε τότε ἡ Ἐκκλησία τὸν ἄξιον Αὐτῆς Ἡγούμενον καὶ Ἐκπρόσωπον, ἡ Ἱεραρχία τὸν ἱκανὸν πρωτοστάτην, ἡ ποίμνη τὸν καλὸν ποιμένα, οἱ μαθηταὶ τὸν ἔμπλεων σοφίας καὶ ἀρετῆς διδάσκαλον, τῆς Μνημοσύνης αἱ καλαὶ θυγατέρες καὶ τῆς ἱερᾶς Ἐπιστήμης ἡ σεμνὴ Δέ-

σποινα τὸν γνήσιον καὶ ἀληθῆ Ἱεροφάντην, τῶν ὀρθοδόξων τὸ σύτημα τὸν δημοφιλῆ Πατριάρχην, τὸν λευκὸν πρεσβύτην, τὸν ἀνεπίδεικτον καὶ ἀνεπιτήδευτον σοφόν, τὸν κατὰ Χριστὸν ἐνάρετον ἄνθρωπον.

Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν! Τὸ πένθος ἡμῶν ἐκεῖνο τὸ στυγνὸν παρεμυθήσατο καὶ εἰς χαρὰν μετήλλαξεν ἡ τὰ πάντα σοφῶς οἰκονομοῦσα καὶ τὸ συμφέρον πᾶσιν ἀπονέμουσα Πρόνοια τοῦ Θεοῦ διὰ τῆς ἀνυψώσεως τῆς Σῆς Σεπτῆς Κορυφῆς ἐπὶ τὸν Ἁγιώτατον καὶ Θεοδόξαστον τοῦτον Θρόνον, ἀξίου διαδόχου τῶν μεγάλων καὶ ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἀρετῇ περιλαλήτων γενομένων προκατόχων Σου.

Καὶ ἤδη ἡ Ἐκκλησία, ἡ μετὰ στοργῆς καὶ τιμῆς διαφυλάττουσα τὴν μνήμην τῶν ἀπὸ τοῦ Πανιέρου τούτου Θρόνου δοξασάντων Αὐτήν, τὰ ἐπιμνημόσυνα τελοῦσα νόμιμα ἐπανάγει ἡμᾶς εἰς εὐγνώμονα καὶ τιμητικὴν ἀνάμνησιν τῆς Σεβασμίας φυσιογνωμίας τοῦ Ἀοιδίμου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ΄.

Διὰ τοῦτο τὴν παροῦσαν ἐπιμνημόσυνον ἱερουργίαν ἀντιλαμβάνομαι καὶ ὥς τινα ἐπίσημον τῆς Ἐκκλησίας πρᾶξιν, διαιωνίζουσαν μετ' εὐλογίας καὶ ἐπαίνων τὸ μνημόσυνον τοῦ μακαριστοῦ Πατριάρχου καὶ κατασφαλίζουσαν τὴν προσωπικότητα Αὐτοῦ εἰς τὸ Ἱερὸν τῆς Αἰωνοβίου Αὐτῆς Ἱστορίας. Τοιαύτην ἐμβλέπω ἔννοιαν ἐν τῇ παρούσῃ σεμνοπρεπεστάτῃ τελετῇ. Οὕτως ἐξηγῶ τὸ ἀθρόον τῆς συρροῆς τοῦ εὐσεβοῦς τούτου λαοῦ, προσελθόντος ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ σκηνώματι τῆς δόξης τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἵνα μεταρσιωθῇ εἰς προσευχήν, ἀλλὰ καὶ εἰς μυστικὴν ἐπικοινωνίαν πρὸς Ἐκεῖνον, ὅν ζῶντα μὲν τοσοῦτον ἠγάπησε καὶ ἐθαύμασε, θανόντα δὲ ἐπένθησε καὶ ἐτίμησε.

Ἀλλ' ἤδη, πῶς θὰ δυνηθῶ νὰ ἐναρμονίσω τὸν λόγον πρὸς τὴν σοβαρότητα καὶ τὴν τοσαύτην ἀξίαν τῆς σεμνῆς ταύτης τελετῆς; Τίς δώσει μοι δύναμιν διανοίας καὶ γλώσσης ἵνα πλέξω ἐπάξιον τὸ ἐγκώμιον καὶ καλλιγραφήσω πιστὴν καὶ ἐπακριβῆ τὴν φωτοβόλον εἰκόνα Ἐκείνου, οὗ ἡ ψυχὴ ὑπῆρξε ναὸς πάμφωτος ἁγίων αἰσθημάτων καὶ οὗ «τὴν σοφίαν διηγήσονται ἔθνη καὶ τὸν ἔπαινον ἐξαγγελεῖ ἡ Ἐκκλησία»; Ἀλλὰ σύγγνωθί μοι, μακαρία ψυχὴ τοῦ Σεπτοῦ Πατριάρχου, ἐὰν ἐν τῇ ἀσθενείᾳ μου ὑποβιβάσω καὶ περιστείλω τὸν λόγον εἰς ἁπλῆν σκιαγράφησιν, εἰς ἀφήγησιν ἀπέριττον τοῦ ἐπιγείου δολίχου Σου, ἀνιστορῶν τὰς τρεῖς αὐτοῦ περιόδους, τὴν πρὸ τῆς ἀρχιερατείας, τὴν τῆς ἀρχιερατείας καὶ τὴν τῆς Πατριαρχείας. Φρονῶ ὅτι καὶ ἐκ τοῦ πενιχροῦ τούτου σκιαγραφήματος ἀνάγλυφος θέλει προβάλει ἡ φωτεινὴ προσωπικότης Σου.

* * *

Ἀπὸ τῆς Χρυσουπόλεως, ἔνθα περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς πέμπτης δεκαετηρίδος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐγεννήθη καὶ ἐδιδάχθη ἐν τῇ ἀκμαζούσῃ τότε σχολῇ τῆς γενετείρας, μετὰ τῆς πρώτης παιδεύσεως, τὴν εἰς Θεὸν πίστιν, τὴν πρὸς τὰ γράμματα ἀγάπην, καὶ τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὰ πάτρια, συνώδευσε τὸν πατέρα αὐτοῦ, διορισθέντα πρωτοψάλτην, εἰς Σῦρον, ὅπου καὶ συνεπλήρωσε τὴν ἐγκύκλιον αὐτοῦ παίδευσιν. Ζηλῶν δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα καὶ τιμῶν τὴν μάθησιν, ὡς αὐξάνουσαν τὸ φῶς τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ὃν τρόπον ἡ πίστις ἐπιτείνει τὸ φῶς τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Πανεπιστήμιον, ὡς σπουδαστὴς τῆς θεολογικῆς Ἐπιστήμης. Δὲν εἶχεν ἀκόμη φθάσει εἰς τὸ τέρμα τοῦ φοιτητικοῦ ἀγωνίσματος, ὅτε ἐπανῆλθεν ἡμέραν τινὰ εἰς τὴν γενέτειραν πρὸς βραχεῖαν ἀνάπαυσιν καὶ ἀνῆλθε τὸ πρῶτον τὸν ἱμερόεντα ἐκεῖνον λόφον τῆς μυροβόλου Χάλκης, ὅπου τῆς θεολογίας τὸ ἱερὸν τέμενος.

Μετὰ πόσης δὲ συγκινήσεως ἀνεμιμνήσκετο πάντοτε τῆς πρώτης ἐκείνης ἐπισκέψεως! Ἡ ὡραιότης τῆς κυκλούσης φύσεως καὶ ἡ ἁγιότης τοῦ ἔργου τῆς Σχολῆς ἤσκησαν τοιαύτην γοητείαν ἐπὶ τῆς ἐνθουσιώσης ψυχῆς τοῦ νεαροῦ φοιτητοῦ, ὥστε ἐπόθησε καὶ ηὐχήθη ἀπὸ μέσης καρδίας νὰ συγκαταλεχθῇ ποτε εἰς τοὺς διδασκάλους τῆς Σχολῆς. Ἐπόθησε καὶ ηὐχήθη νὰ εἰσέλθῃ καὶ αὐτός, ἱεροφάντης τῆς ἐπιστήμης τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ ἱερὸν τέμενος, ὅπερ ἔπηξεν ἐπὶ τοῦ ὕψους ἐκείνου ἡ εὐσέβεια καὶ ἡ φιλομουσία τοῦ ἀοιδίμου Γερμανοῦ τοῦ Δ´ «*μίμημα σκηνῆς ἁγίας*», ἐν τῇ ὁποίᾳ παρεκατέθετο ἡ Ἐκκλησία τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προσδοκίαν τοῦ μέλλοντος αὐτῆς. Δὲν ἦτο πόθος τὸ συναίσθημα ἐκεῖνο, οὔτε εὐχή. Ἦτο ἀποκάλυψις, ἦτο ἡ μάγος ὀπτασία μιᾶς ὡραίας πραγματικότητος. Διὰ τὰς ἀνωτέρας ὑπάρξεις, οἱ πόθοι, εἰς στιγμὰς ἐνθουσιασμοῦ καὶ πίστεως ἐπιφοιτῶντες εἰς τὴν ψυχήν, εἶναι προρρήσεις καὶ προάγγελοι τῆς μελλούσης αὐτῶν ἐξελίξεως. Μετ' ὀλίγον χρόνον, ἀποπερατώσας ἤδη τὰς θεολογικὰς σπουδάς, διωρίζετο κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1872 καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, σχολαρχοῦντος τοῦ ἀειμνήστου Ἀγχιάλου καὶ εἶτα Σμύρνης Βασιλείου.

Πόσον ἱεροὶ εἶναι οἱ δεσμοὶ οἱ συνδέοντες τοὺς μαθητὰς πρὸς ἀλλήλους καὶ πρὸς τοὺς διδασκάλους αὐτῶν ἐν πάσῃ μὲν σχολῇ, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ, ὅπου προπονοῦνται οἱ μέλλοντες τῆς Ἐκκλησίας διάκονοι! Ἐπὶ ὀκταετίαν ὅλην διετέλεσε μυσταγωγῶν τοὺς μαθητάς, τοὺς λευΐτας τῆς χάριτος, εἰς τὴν θύραθεν καὶ τὴν ἔσω ἐπιστήμην καὶ παρασκευάζων αὐτοὺς χρησίμους εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Κοινωνίαν. Ὅσοι δὲ ἐμαθήτευσαν τότε ἐνθυμοῦνται τὴν σεμνότητα καὶ τὴν ἐμβρίθειαν, τὴν πρὸς τὴν ἐργασίαν ἀγάπην καὶ τὸ στοργικὸν πρὸς τοὺς μαθητὰς

ἐνδιαφέρον, τὸν ἐνθουσιασμὸν καὶ τὴν γοητείαν τῆς διδασκαλίας τοῦ καθηγητοῦ Βασιλείου Γεωργιάδου. «Σιγῶντά με περιμενοῦσι καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσι καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλεῖον χεῖρα ἐπιθέσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν». Μετὰ ζήλου μελετηροῦ ἐργαζόμενος ἐν τῇ Σχολῇ, ἠσχολεῖτο συγχρόνως εἰς ἀναδίφησιν τῶν ἐνταῦθα καὶ ἐν Ἁγίῳ Ὄρει βιβλιοθηκῶν, πολύτιμα ἀνευρὼν ἐν αὐταῖς κείμενα τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς φιλολογίας, τέως ἀγνοούμενα, ὧν ἡ ἔκδοσις μεγάλως ἀνέδειξεν αὐτὸν ἐν τῷ ἐπιστημονικῷ κόσμῳ.

Ἀλλ᾿ ὀρεγόμενος ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ παιδείας, τῆς παιδείας «ἧς ἐν συγγενείᾳ ἐστὶν ἀθανασία καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνελλιπὴς καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις, καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς», πρὸς ἀρτιώτερον καταρτισμὸν ἀπέρχεται εἰς Ἑσπερίαν. Ἐκεῖ ἐπεσκέψατο πλείστας πανεπιστημιακὰς πόλεις, ἐρευνῶν τὰς περιωνύμους βιβλιοθήκας τῆς Ρώμης, τοῦ Βερολίνου, τῆς Λειψίας, τοῦ Λονδίνου καὶ τῆς Βιέννης καὶ ἀποκομίζων ἀφθόνους τοὺς πνευματικοὺς θησαυρούς. Μετὰ τριετῆ δὲ ἀκρόασιν φιλοσοφικῶν μαθημάτων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Μονάχου, ἐπανέρχεται ἐνταῦθα τῷ 1884 διδάκτωρ ἤδη τῆς φιλοσοφίας. Ἐπατριάρχευε τότε ὁ πολὺς Ἰωακεὶμ ὁ Γ´ εἰς οὗ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ μεγαλοπραγμοσύνην ὀφείλεται, ὡς καὶ τόσα ἄλλα ἄξια τῆς Ἐκκλησίας ἔργα, ἡ πρόνοια περὶ τῆς ἐν Φαναρίῳ Ἱερατικῆς Σχολῆς. Καὶ ὁ ὀξυδερκὴς ἐκεῖνος καὶ μεγαλοπράγμων Πατριάρχης ἐνεῖδεν ἐν τῷ Βασιλείῳ τὸν ἐνδεδειγμένον διευθυντὴν καὶ δὲν ἐδυσκολεύθη νὰ ἀφυπνίσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τοὺς εὐγενεστέρους πόθους καὶ τὰ ὡραιότερα περὶ τῆς Σχολῆς ὄνειρα. Ἦτο ἡ ἐπικοινωνία ἐκείνη ἡ συνάντησις καὶ ἡ ἀλληλεπίδρασις δύο μεγάλων ψυχῶν, δύο μεγάλων καρδιῶν, ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας.

Εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου καταταχθεὶς ἀνεδέξατο ὁ Ἀρχιμανδρίτης Βασίλειος Γεωργιάδης τὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπὶ πενταετίαν περίπου εἰργάσθη ἐν τῇ Σχολῇ ἐκείνῃ *«ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἀναθάλλουσα καρπούς»*, μετὰ πατρικῆς ὄντως στοργῆς διαπλάσσων καὶ παιδαγωγῶν καὶ ἐνθαρρύνων εἰς τὴν πρόοδον ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς τὴν σπουδάζουσαν νεότητα. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ κατέστη ἡ Σχολὴ τερπνὸν ἐντευκτήριον πολλῶν λογίων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης καὶ δὴ καὶ ἐπιφανῶν Ἱεραρχῶν, οἷοι ὁ Καισαρείας Ἰωάννης καὶ ὁ Μηθύμνης Νικηφόρος, ἑλκυομένων ἐκ τῆς ἀναστροφῆς τοῦ σοφοῦ Σχολάρχου. Καὶ ὑπῆρξε πάντοτε ἀληθὴς πνευματικὴ ἀπόλαυσις καὶ ἐντρύφημα ἡ κατ᾿ ἰδίαν ἀναστροφὴ τοῦ Βασιλείου, μετὰ κομψότητος καὶ χάριτος διαλεγομένου περὶ τῆς ἀρχαίας χριστιανικῆς καὶ τῆς θύραθεν φιλολογίας.

Παραλλήλως δὲ πρὸς τὸ σχολαρχικὸν αὐτοῦ ἔργον, διευθύνων καὶ τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἐδημοσίευσεν ἀπὸ τῶν στηλῶν αὐτῆς πλείστας μελέτας, εἰς θεολογικά, ἐκκλησιαστικά, παιδαγωγικὰ καὶ κοινωνικὰ ζητήματα ἀναφερομένας, αἵτινες τὴν μὲν «Ἐκκλησιαστικὴν Ἀλήθειαν» ἀνύψωσαν εἰς περιωπὴν ἐπιστημονικοῦ περιοδικοῦ, αὐτὸν δὲ ἀπέδειξαν ἕνα τῶν κρατίστων θεολόγων τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας.

***

Ἡ Ἐκκλησία τιμῶσα τὰ προσόντα καὶ τὴν ἀρετὴν τοῦ Βασιλείου ἀνήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸ μέγα τῆς ἀρχιερωσύνης ἀξίωμα. Καὶ τῷ 1888 ἐν Ἀθήναις χάριν τῶν προσφιλῶν αὐτοῦ μελετῶν διατρίβων ἔλαβε τὸ ἀπρόοπτον ἄγγελμα τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἀγχιάλου.

Οἷος ὑπῆρξεν ἐν Ἀγχιάλῳ ὁ Βασίλειος, εἴπερ τις καὶ ἄλλος Σὺ γνωρίζεις Παναγιώτατε Δέσποτα, ὁ ἐν τῷ ἐπικαίρῳ τούτῳ τμήματι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἐπίσης ἀγωνισάμενος. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ποιμαντορικῇ διοικήσει, καὶ ἐν τῇ ἱδρύσει καὶ ἀναδιοργανώσει σχολείων καὶ τῇ ἐξυπηρετήσει τοῦ ἱ. κηρύγματος, ὅπερ χάριν τοῦ λαοῦ ἐπὶ τὸ δημωδέστερον ἐκαλλιέργησε, δὲν ἐλησμόνησεν ὁ Ἱεράρχης τὸν ἐπιστήμονα. Ἐκ δὲ τῆς περιόδου ταύτης τῆς ζωῆς τοῦ Μητροπολίτου Ἀγχιάλου Βασιλείου ἔχομεν τὰς «Σκέψεις καὶ Μελέτας» καὶ δύο σπουδαιοτάτας πραγματείας περὶ Ἰ. Χρυσοστόμου καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἀλλ᾽ ἡ δρᾶσις τοῦ θερμουργοῦ Ἱεράρχου βιαίως ἀνεκόπη ἕνεκα τῶν προκληθεισῶν τῷ 1906 μεγάλων ἀνωμαλιῶν, καθ᾽ ἃς ἡ μὲν Ἀγχίαλος παρεδόθη εἰς τὴν διὰ πυρὸς καταστροφήν, αὐτὸς δὲ μόλις διέφυγε τὴν θανάτωσιν. Καὶ ὡς ἄλλος Ἱερεμίας ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς πόλεως καθήμενος, ἐθρήνησεν ὁ φιλάνθρωπος τὴν κυκλοῦσαν αὐτὸν ἀνθρωπίνην δυστυχίαν, ὁ ποιμὴν τὴν διασπορὰν τοῦ ποιμνίου, ὁ ἐπιστήμων τὴν ἀπώλειαν τῶν βιβλίων καὶ τῶν ἀνεκδότων αὐτοῦ συγγραφῶν.

Ἀλλὰ τὶ σημαίνει ἡ στέρησις τῶν ἐξωτερικῶν ἀγαθῶν ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχει ἡ ἀρετή, ὁ ἀναφαίρετος οὗτος πλοῦτος τῆς καρδίας ! Αὕτη «συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν», κατὰ τὸ Γραφικόν, καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα ἐνίσχυεν εἰς τὴν ἐγκαρτέρησιν καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ ἐπλήρου αἰσιοδοξίας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. Μετὰ συγκινήσεως μοὶ ἀνέφερε τὸ ἀκόλουθον περιστατικόν : Ἦτο ἡ ἑορτὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, ἡμέρα ἐξόχως προσφιλὴς εἰς τὸν Βασίλειον, ὡς ὑπενθυμίζουσα τὰ ὀνομαστήρια τῆς μητρὸς αὐτοῦ, πρὸ πολλοῦ ἀποθανούσης. Ἡ ἀνάμνησις τῆς ὡραίας οἰκογενειακῆς ἑορτῆς, ἥτις ἀπετέλει τὴν ἁγνοτέραν χαρὰν τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας, ἐπλήρωσεν ἀρρήτου εὐφροσύνης τὴν καρδίαν τοῦ ἐγκαθείρτου Ἱεράρχου· καὶ ἐφ᾽ ὅσον προσηλοῦτο εἰς τὴν

ὡραίαν ἀνάμνησιν ᾐσθάνετο ὅτι εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν μητρικὴν προστασίαν· καὶ ἐν μιᾷ στιγμῇ γλυκείας ἐκτάσεως ἐνόμισεν ἑαυτὸν ἐλεύθερον καὶ ἀσφαλῆ ἐν τῷ πατρικῷ οἴκῳ. Μετ' ὀλίγην ὥραν ἀπελύετο τῆς φυλακῆς.

Μετὰ τριετῆ ἐνταῦθα παρεπιδημίαν, καθ' ἣν καὶ ἀξιολόγους συγγραφὰς ἐξέδωκε καὶ ἐν Κύπρῳ ἐπιτυχῶς διεξήγαγε τὴν ἀνατεθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησιαστικὴν ἐντολήν, προήχθη τιμητικῶς εἰς τὴν Μητρόπολιν Πελαγωνείας καὶ μετὰ ἓν ἔτος εἰς τὴν περίδοξον Μητρόπολιν Νικαίας, πανταχοῦ καὶ πάντοτε «*τύπος γιγνόμενος τοῦ ποιμνίου ἐν πίστει, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἀναστροφῇ*», μεγάλως συμβαλὼν καὶ εἰς τὸ διοικητικὸν τῆς Ἐκκλησίας ἔργον κατὰ τὰς πέντε αὐτοῦ συνοδικὰς περιόδους, ὡς προεδρεύων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὡς πρόεδρος τοῦ Μ. Συμβουλίου, τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ζαππείου Παρθεναγωγείου καὶ τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὡς πάρεδρος τοῦ Πανορθοδόξου Συνεδρίου καὶ δὴ ὡς πολύτιμος σύμβουλος καὶ παραστάτης τῶν Πατριαρχῶν.

* * *

Ἡ μακρὰ καὶ δόκιμος αὐτοῦ διακονία ὡς διδασκάλου καὶ κήρυκος, ὡς κληρικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ ποιμένος, ἡ βαθεῖα αὐτοῦ μόρφωσις καὶ ἡ ἀρτία ἐπιστημονικὴ συγκρότησις, ἡ περὶ τὸν βίον αὐστηρότης καὶ ἡ κοινωνικὴ χρησιμότης ἐξύψωσαν τὸν γεραρὸν Μητροπολίτην Νικαίας Βασίλειον ἐν τῇ συνειδήσει τῆς Ἐκκλησίας, ἐπέβαλον εἰς τὸν σεβαστὸν τοῦ Γένους καὶ κατέστησαν αὐτὸν ἄξιον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Τίς ἐξ ἡμῶν δὲν ἐνθυμεῖται μετὰ πόσης ταπεινοφροσύνης καὶ εὐπειθείας ἀπεδέξατο τῇ 13ῃ Ἰουλίου 1925, ἐν γήρατι βαθεῖ, τὸ ἄνωθεν κέλευσμα, ἀλλὰ καὶ μετὰ πόσης ἀγάπης διεξήγαγε τὴν Ἀρχιεπισκοπικὴν καὶ Πατριαρχικὴν αὐτοῦ διακονίαν; Τίς ἐξ ἡμῶν θὰ λησμονήσῃ τὴν ἐν παντὶ σώφρονα καὶ συνετήν, τὴν χρηστὴν καὶ συντηρητικῶς φιλελευθέραν διοίκησιν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Βασιλείου Γ΄; Τίς δὲν ἐγνώρισε τὰς εὐγενεῖς ὀνειροπολήσεις, τοὺς ἁγνοὺς ἐνθουσιασμούς, τὸ στοργικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ λευκοῦ γέροντος ὑπὲρ παντὸς ὅ,τι ἐξυπηρετεῖ τὴν ἁγιότητα καὶ τὸ κῦρος τῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῶν γενικωτέρων ζητημάτων μέχρι τῆς μερίμνης τῶν πτωχῶν; Τίς δύναται νὰ λησμονήσῃ τὰς ὑψηλὰς ἐμπνεύσεις, τὰς φωτεινὰς κατευθύνσεις ἐν τῇ καθόλου διεξαγωγῇ τῆς Πατριαρχικῆς διακονίας, τὰς ἀόκνους καὶ ἐνζήλους αὐτοῦ προσπαθείας, ἐν ταῖς ὁποίαις ἡ δύναμις τῆς θελήσεως κατίσχυε τῆς παρομαρτούσης τῇ πρεσβυτικῇ ἡλικίᾳ σωματικῆς ἀσθενείας;

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπομνήσω ὁποῖα καὶ ὁπόσα ἠθικὰ κεφάλαια προσεκόμισεν ἡ τετραετὴς Πατριαρχεία Βασιλείου τοῦ Γ΄ εἰς τὸν Ἁγιώτατον

Οἰκουμενικὸν Θρόνον, διὰ τῆς συσφίγξεως τῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διὰ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἔργου τῆς μελετωμένης Οἰκουμενικῆς Συνόδου, διὰ τῆς καλλιεργείας ἀδελφικῶν σχέσεων πρὸς τὰς ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας καὶ δὴ πρὸς τὰς περιδόξους Ἐκκλησίας Καντουαρίας καὶ Οὐψάλης, παρ᾽ ὧν τοσαῦτα δείγματα ἐξαιρετικῆς τιμῆς καὶ διακριτικῆς ἀναγνωρίσεως ἔλαβεν ἐν τῷ προσώπῳ Βασιλείου τοῦ Γ´ ἡ Μεγάλη Ἐκκλησία; Μελετήσας καὶ ἐκτιμήσας τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν ἐν αὐτῷ τῷ βάθει καὶ τῇ οὐσίᾳ αὐτῆς, ἐπίστευεν ἀδιστάκτως ὅτι ἡ εὐημερία τῶν λαῶν μόνον διὰ τῆς ἐμπεδώσεως τῶν εὐαγγελικῶν ἀρχῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἕνωσις τῶν κεχωρισμένων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς ἑνιαίαν δρᾶσιν ἀπετέλει μίαν τῶν εὐγενεστέρων αὐτοῦ ὀνειροπολήσεων, ὡς μέλλουσα νὰ ἐμφυσήσῃ μεγαλυτέραν ἠθικὴν δύναμιν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας.

Εἴπω τι καὶ περὶ τῆς μέχρις ἀκτημοσύνης λιτότητος καὶ τῆς ἀπαραβλήτου φιλοπτωχίας τοῦ ἀοιδίμου ἀνδρός; Εἶναι εἰς πάντας γνωστόν, ὅτι γενναίαν μοῖραν τῆς πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως διέθετεν ὑπὲρ πτωχῶν οἰκογενειῶν καὶ τοῦ συσσιτίου, ὅπου πλῆθος πτωχῶν μαθητῶν καθ᾽ ἑκάστην ἐσιτίζετο· ὅπως εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ὁ πάντοτε φιλόξενος οἶκος τοῦ Βασιλείου, καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς δυσμενεστάτας περιστάσεις, ἦτο ἀνοικτὸς εἰς τοὺς πτωχούς. Τὴν ζωὴν ᾐσθάνετο ὡς προσφοράν, ὡς θυσίαν, καὶ ἐφρόνει ὅτι ἐν τῇ προσφορᾷ ὑπάρχει ἄρρητος ἡδονή, τὴν ὁποίαν ἀδυνατεῖ νὰ δοκιμάσῃ ὁ ζῶν ἐν ἐγωϊστικῇ ἀποκλειστικότητι· ὅτι ὁ ἐπιχορηγῶν τὸν πένητα αἰσθάνεται τὴν ζωὴν αὐτοῦ ἐπεκτεινομένην, πολλαπλασιαζομένην, διότι μετέχει τῆς ζωῆς καὶ ἄλλων ἀνθρώπων. Κατενόησεν ὅσον ὀλίγοι ἄνθρωποι τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ἀξίαν τῶν λόγων τοῦ Κυρίου: «Μακαριώτερόν ἐστιν διδόναι μᾶλλον ἢ λαμβάνειν», κα διὰ τοῦτο καθ᾽ ὅλην τὴν μακρὰν αὐτοῦ ζωὴν εὐηργέτησε δαψιλεῖ τῇ χειρὶ τοὺς πάσχοντας καὶ πενομένους ἀδελφοὺς καὶ κατὰ τὸν Νύσσης Γρηγόριον, «τοῖς ἀσύλοις τοῦ οὐρανοῦ θησαυροφυλακείοις τὸν ἴδιον ἐναπέθετο πλοῦτον».

***

Ἐκεῖ ἤδη ἀναπαύεται ἡ μακαρία αὐτοῦ ψυχή. Ἐκεῖ, ἐν χώρᾳ ζώντων αὐλιζόμενος, εὑρίσκει τὴν ἀμοιβὴν τῶν πόνων τῆς ἀρετῆς ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης. Ζήσας ζωὴν ὁσίαν, ζωὴν ἀποπνέουσαν τὸ ἄρωμα τῆς ἀγαθότητος, τῆς ἀγάπης, τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς λεπτῆς αἰσθήσεως τοῦ καλοῦ εἰς πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκδηλώσεις, καὶ λειτουργήσας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ λειτουργίαν ἀμώμητον, κατέλιπεν εἰς ἡμᾶς ἄριστον τύπον καὶ ὑπογραμμὸν πολιτείας ἐναρέτου καὶ παράδειγμα χαρακτῆρος χριστιανοπρε-

ποῦς, οἷον ἀπεργάζεται ἡ σπουδὴ τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος ἐν ἁρμονικῷ συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐφηρμοσμένης εὐαγγελικῆς διδασκαλίας. Διὰ τοῦτο «τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἡ Ἐκκλησία». Διὰ τοῦτο, καὶ ἀπελθὼν τῆς προσκαίρου ταύτης ζωῆς, ζῇ ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ μετὰ θάνατον, καὶ ἐμπνέει ἡμᾶς διὰ τοῦ ὑψηλοῦ παραδείγματος, διὰ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας ἔργου.

«Οὐκ ἀφῃρέθη ἀφ᾽ ἡμῶν ὁ νυμφίος — ἔλεγε πλέκων τὸ ἐπιτάφιον ἐγκώμιον τοῦ Ἀντιοχείας Μελετίου ὁ Νύσσης Γρηγόριος — μέσος ἡμῶν ἕστηκε κἂν ἡμεῖς μὴ βλέπωμεν. Ἐν τοῖς ἀδύτοις ὁ ἱερεύς· εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ καταπετάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθε Χριστός· κατέλιπε τὸ τῆς σαρκὸς παραπέτασμα· οὐκέτι ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύει τῶν ἐπουρανίων, ἀλλ᾽ εἰς μάτην βλέπει τὴν τῶν πραγμάτων εἰκόνα· οὐκέτι δι᾽ ἐσόπτρου καὶ αἰνίγματος, ἀλλ᾽ αὐτοπροσώπως ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ· ἐντυγχάνει δὲ ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. Τίμιος ἐναντίον Κυρίου τοῦ τοιούτου ὁ θάνατος... Ἀπελύθη ὁ Συμεών, κατέλιπε τὴν Αἴγυπτον, τὸν ὑλώδη βίον, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας. Ἐπὶ τοῦ ὄρους προσφιλοσοφεῖ τῷ Θεῷ· ἐλύσατο τὸ ὑπόδημα τῆς ψυχῆς, ἵνα καθαρᾷ τῇ βάσει τῆς διανοίας, τῆς ἁγίας γῆς ἐπιβατεύσειεν, ἧ καθορᾶται Θεός. Ταύτην ἔχοντες ἀδελφοὶ τὴν παράκλησιν, μὴ λυπεῖσθε ὡς καὶ οἱ λοιποί, οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα».

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΚΑΙ Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΑΠΟΡΡΙΨΙΣ

ΤΟΥ ΑΓΓΛΙΚΟΥ ΕΥΧΟΛΟΓΙΟΥ

[Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 324]

Τὴν μεταμεσημβρίαν τῆς 13ης Ἰουνίου πυκνὰ πλήθη ἀκροατῶν ἐνωρίτατα ἐπλήρωσαν τὰ θεωρεῖα τῆς Βουλῆς τῶν Κοινοτήτων, μὴ φθάσαντα ὅμως εἰς τὸν συνωστισμὸν τῆς 15ης Δεκεμβρίου τοῦ παρελθόντος ἔτους, διότι τὴν φορὰν ταύτην ἡ συζήτησις προὔκειτο νὰ παραταθῇ καὶ τὴν ἑπομένην Πέμπτην 14ην Ἰουνίου. Παρίσταντο ἀμφότεροι οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Καντουαρίας καὶ Ὑόρκης, πολλοὶ τῶν Ἐπισκόπων καὶ πολυάριθμοι ἄλλοι κληρικοὶ καὶ πλῆθος λαϊκῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλαὶ κυρίαι. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Βουλῆς ἡ αὐτὴ συγκέντρωσις

παρετηρήθη Βουλευτῶν ἕνεκα τοῦ ἐνδιαφέροντος, τὸ ὁποῖον προὐκάλεσε τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τοῦ Εὐχολογίου τοῦ 1928. Ὑπῆρξε τόσον μέγας ὁ ἀριθμὸς τῶν ρητόρων καὶ τόσον τὸ μῆκος τῶν λόγων τινῶν ἐξ αὐτῶν, ὥστε καὶ ἁπλῆ περίληψις ὅλων τούτων θὰ ἐπεξετείνετο εἰς πολλὰς σελίδας. Θὰ ἀρκεσθῶμεν ἐντεῦθεν εἰς σύντομον ἔκθεσιν τῶν λόγων τῶν κυριωτέρων ρητόρων, ἰδίᾳ ἐκείνων, οἵτινες ἠκούσθησαν ἐν πληθούσῃ Βουλῇ καὶ ἐπηρέασαν τὴν ἔκβασιν τῆς συζητήσεως. Διότι δὲν εἶνε ἄγνωστον, ὅτι ὑπάρχουσι στιγμαὶ καὶ ἐν τῇ Ἀγγλικῇ Βουλῇ, καθ' ἃς αἱ τάξεις τῶν παρόντων Βουλευτῶν ἀραιοῦνται ἐπαισθητῶς, ἰδίᾳ ὅταν δὲν πρόκειται περὶ σημαίνοντος ρήτορος.

Τὴν εἰσήγησιν τοῦ Ν. Ε. ἀνέλαβεν ὁ Γεν. Εἰσαγγελεὺς Σὲρ Boyd Merriman προτείνας, «ὅπως συμφώνως πρὸς τὰ δικαιώματα (Νόμος τοῦ 1919) τῆς Συνελεύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας τὸ Κοινοβούλιον δώσῃ ἐντολήν, ἵνα τὸ Νομοσχέδιον τοῦ Εὐχολογίου τοῦ 1928 ὑποβληθῇ εἰς τὴν Α. Μεγαλειότητα πρὸς βασιλικὴν κύρωσιν». Οὗτος ἐν ἀρχῇ εἶπεν, ὅτι καίτοι θὰ ηὐχαριστεῖτο, ἂν ἠδύνατο ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας νὰ εἰσηγηθῇ τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἰς τὴν Βουλὴν ἐν πλήρει ὁμοφωνίᾳ, ἐν τούτοις δὲν λυπεῖται οὔτε διὰ τὰς φερομένας ἀντιρρήσεις οὔτε καὶ διὰ τὴν ἀπόρριψιν τοῦ προηγουμένου Νομοσχεδίου κατὰ Δεκέμβριον καὶ τοῦτο διὰ τρεῖς λόγους· πρῶτον διότι αἱ συζητήσεις ἐξήγειραν εὐρὺ καὶ σοβαρὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῶν πραγμάτων τῆς Ἐκκλησίας· δεύτερον διότι ἡ ἀπόρριψις κατὰ Δεκέμβριον ἀνεγνωρίσθη καὶ ἦτο πράγματι ὡς ἐχαρακτηρίσθη ὑπό τινος τῶν Ἐπισκόπων ἔκρηξις ὀργῆς ἀπὸ μέρους τῶν λαϊκῶν ἐναντίον τῶν παρανόμων ὑπερβολῶν κληρικῶν τινῶν καὶ τῆς ἔτι καταδήλου ἀποτυχίας ἄλλων πρὸς περιστολὴν τῶν ὑπερβολῶν τούτων καὶ τελευταῖον διότι ποθῶν αὐτὸς θερμῶς ὡς καὶ πᾶν ἄλλο μέλος τῆς Βουλῆς νὰ διατηρηθῇ ὁ Προτεσταντικὸς χαρακτὴρ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας τρέφει τὴν πεποίθησιν, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦ 1927 διατηρεῖ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον καὶ ὅτι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον καθιστῶσιν ἔτι μᾶλλον κατάδηλον αἱ ἐπενεχθεῖσαι εἰς τοῦτο ἀπὸ τοῦ τελευταίου Δεκεμβρίου διορθώσεις. Περὶ δύο σημεῖα, εἶπεν, περιεστράφησαν αἱ ἀντιρρήσεις, περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν καὶ περὶ τὴν διδασκαλίαν: Ὁ ρήτωρ ἀποδέχεται, ὅτι ὑπῆρξαν πράγματι παράνομοι πράξεις, τὰς ὁποίας ἐσημείωσε καὶ κατέγραψεν ἤδη ἡ διορισθεῖσα δεκαμελὴς Βασιλικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1906. Τὸ ὑπὸ εἰσήγησιν Νομοσχέδιον εἶνε ἀκριβῶς ἡ προσπάθεια τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως δημιουργήσῃ τὸ ὄργανον τῆς ἐπιβουλῆς τῆς πειθαρχίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἀνάγκη ἐξεδηλώθη ἕνεκα τῆς συνεχίσεως τῶν παρανομιῶν τούτων καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Norwich. Ἤδη ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1906 ἀνεγνώρισεν, ὅτι ἡ ἀπείθεια ὠφείλετο ὄχι εἰς τὴν ἔλλει-

ψιν πειθαρχικῆς δυνάμεως, ἀλλ' εἰς τὴν ἔλλειψιν λογικῆς ἐλαστικότητος ἐν τῇ λειτουργίᾳ, οὕτως ὥστε ἡ τιμωρία θὰ ἦτο παράλογος. Ἡ νῦν προτεινομένη ἐλαστικότης θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τοὺς Ἐπισκόπους νὰ ἐπιβάλωσι πειθαρχίαν καὶ ὅλοι, ἐξαιρουμένου τοῦ Ἐπισκόπου Norwich, ὑπεσχέθησαν νὰ πράξωσι τοῦτο ἀπὸ κοινοῦ. Ἐὰν τὸ βιβλίον ἀπορριφθῇ, οἱ πραγματικοὶ παραβάται τοῦ Ἀγγλικανισμοῦ δὲν θὰ ἠδύναντο νὰ διακριθῶσιν ἀπὸ τῶν τυπικῶν παραβατῶν τοῦ Ἀρχαϊσμοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία θὰ ἔχανεν ἐξ ἴσου τὴν δύναμιν αὐτῆς ἐπὶ τῶν νῦν λειτουργῶν αὐτῆς καὶ τὴν ἱκανότητα πρὸς στρατολογίαν νέων. Καὶ ὁ ρήτωρ, ἀπαριθμήσας τὰς παραβάσεις κατὰ τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1906 καταρτισθέντα κατάλογον αὐτῶν, ὑπέδειξε τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ Ν. Ε., δι' ὧν καταπολεμοῦνται αἱ παραβάσεις αὗται. Μεταβαίνων εἶτα εἰς τὴν ἐξενεχθεῖσαν κατὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας μομφήν, ὅτι ἀπέκρυψε τὴν ἔκθεσιν τῶν Συνδιαλέξεων τῶν Malines, ὅπως δῆθεν διευκολύνῃ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς μιλιοδείκτου εἰς τὴν πρὸς τὴν Ρώμην ὁδόν, ὑπεραμύνεται τῆς ἐν τούτῳ πολιτείας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου. Ὁ αὐτουργός, εἶπε, μιᾶς ἐκκλήσεως ὑπὲρ χριστιανικῆς ἑνότητος κατὰ τὸ 1920 δὲν ἠδύνατο νὰ ἀρνηθῇ συναίνεσιν εἰς τοιαύτας συνδιαλέξεις, ἀλλ' ἔδωκεν ἐντολὴν εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους νὰ μὴ συγχέωσι συναίνεσιν καὶ ὑποχώρησιν. Τὸ γεγονός, ὅτι αἱ Συνδιαλέξεις τῶν Malines δὲν παρημπόδισαν τὸ Συνέδριον τῆς Λωζάννης τοῦ 1927, ἐν τῷ ὁποίῳ κατ' ἐξοχὴν ἀντεπροσωπεύθησαν αἱ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι, ἀποδεικνύει, ὅτι οἱ ἀπεσταλμένοι ὑπήκουσαν εἰς τὴν σύστασιν αὐτοῦ. Περὶ τῆς Reservation ὁ ρήτωρ ὡμολόγησεν, ὅτι κατ' ἀρχὴν εἶνε παράνομος, ἀλλὰ προσέθηκεν ἀμέσως, ὅτι αὕτη οὐδὲν ἐνέχει τὸ ἐσφαλμένον ἀπὸ ἀπόψεως διδασκαλίας. Καὶ εἰς ἀπόδειξιν τούτου ἐπεκαλέσθη τοὺς δύο Ἀρχιεπισκόπους Temple καὶ Maclagan, ὧν οὐδέτερος κατὰ τὴν γνώμην αὐτοῦ δύναται νὰ κατηγορηθῇ ὡς πωλῶν τὸ φρούριον εἰς τὴν Ρώμην. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Temple ρητῶς εἶπεν, ὅτι καίτοι ἱστορικῶς ἡ Reservation εἶνε πρᾶξις ἀναγομένη εἰς τοὺς ἀρχαιοτάτους πατέρας καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ αἰῶνας ὅλους, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ κατὰ τὸ 34ον ἄρθρον ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας κέκτηται ἐν ἑαυτῇ τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τελετήν τινα καὶ ἑπομένως τὸ δικαίωμα νὰ μεταβάλῃ τὴν τελετὴν τῆς μεταλήψεως τῶν ἀσθενῶν, διὰ τοῦτο αἱ λέξεις τοῦ τέλους τοῦ 28ου ἄρθρου πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς σκοποῦσαι νὰ καταργήσωσι τὴν Reservation χάριν τῆς μεταλήψεως τῶν ἀσθενῶν, ἥτις ἐπετρέπετο κατὰ τὸ Εὐχολόγιον τοῦ Cranmer τοῦ 1549. Ἐξαίρων δὲ τὴν χρησιμότητα τῆς Reservation ὁ ρήτωρ ἐν στιγμαῖς ἀνάγκης καὶ ὑψίστης θυσίας ἐμνημόνευσε τῆς πράξεως τῶν ἱερέων ἐκείνων, οἵτινες οὐδέποτε πρότερον διατηρήσαντες τὴν θείαν κοινωνίαν, διετήρησαν τὴν θείαν κοι-

νωνίαν, ἥτις καθηγιάσθη ἐν τῷ Ἐπιτελείῳ τῆς πυροβολαρχίας ἢ τοῦ τάγματος καὶ μετήνεγκαν αὐτὴν ὑπὸ τὰς προσωπίδας κατὰ τῶν ἀσφυξιογόνων εἰς τὰς τάφρους τοῦ μετώπου καὶ μετήνεγκαν αὐτὴν οὐ μόνον εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνους, οἵτινες εὑρίσκοντο ἐν κινδύνῳ μεγαλειτέρῳ ἢ οἱ ἐν τοῖς Νοσοκομείοις καὶ ἐπήγαγε· «Νομίζετε, κύριοι βουλευταί, ὅτι οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι θὰ καταργήσωσι νῦν πρᾶξιν, ἥτις ἐνέχει τοιαύτας ἱερὰς δι' αὐτοὺς ἀναμνήσεις καὶ ἧς ᾐσθάνθησαν τὴν σωματικὴν ὠφέλειαν οὐ μόνον εἰς ἑαυτοὺς καθόσον ἐκέρδισαν τὸ ἐξαγόμενον πνευματικῆς δραστηριότητος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν μεταλαβόντα, δυνηθέντα νὰ αἰσθανθῇ, ὅτι μετέχει τοῦ αὐτοῦ Μυστικοῦ Δείπνου, τοῦ ὁποίου μετέσχον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, ἀντὶ τῆς ἰδιωτικῆς τελέσεως αὐτοῦ χάριν αὐτοῦ καὶ μόνον ;» Τελευτῶν ἐτόνισεν, ὅτι διὰ τοῦ νέου Νομοσχεδίου ὑπάρχει ἐλπὶς νὰ ἀποκτήσωμεν τρία τινά : περιεκτικότητα, ἀνεκτικότητα καὶ νομιμοφροσύνην, τὰ ὁποῖα εἶνε πολλῷ μεγαλειτέρας ἀξίας ἢ ἡ θυσία ἰδιαιτέρων προτιμήσεων καὶ συμπαθειῶν.

Ἀπὸ μέρους τῆς ἀντιπολιτεύσεως κατὰ τοῦ Ν. Ε. πρῶτος ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Sir Samuel Roberts. Ἐνῷ, εἶπεν, οἱ ὑποστηρικταὶ τοῦ Ν. Ε. διαρκῶς ἐπαναλαμβάνουσιν, ὅτι ἡ ἐκ νέου ἀπόρριψις αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς θὰ δημιουργήσῃ χάος, αὐτὸς τοὐναντίον προβλέπει, ὅτι δυσχέρειαι καὶ ταραχαὶ θὰ προκύψωσιν, ἂν ἐπιψηφισθῇ τὸ Ν. Ε. Ἐλέχθη, ὅτι ἡ ἀπόρριψις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ προκαλέσῃ ἀμέσως κραυγὰς ὑπὲρ τοῦ χωρισμοῦ Ἐκκλησίας καὶ Κράτους. Καίτοι αὐτὸς εἶνε κεκηρυγμένος ὑπὲρ τῆς σημερινῆς αὐτῶν σχέσεως, δὲν φρονεῖ ἐν τούτοις, ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ διασωθῇ ἡ σχέσις αὕτη διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ Ἐκκλησία δὲν δύναται ἐπὶ μακρὸν νὰ μείνῃ κρατική, ἂν αἱ διδασκαλίαι καὶ αἱ τελεταὶ αὐτῆς ἔπαυσαν νὰ εὑρίσκωνται ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰ πλήθη τοῦ λαοῦ. Ὁ ῥήτωρ ἐπιτίθεται κατὰ μιᾶς μεταβολῆς ἐν ταῖς διατάξεσι, ὅτι δηλ. οἱ Ἐπίσκοποι δηλοῦσιν, ὅτι τὸ κοινωνεῖν νήστεις εἶναι ἀρχαία καὶ ἐπαινετὴ συνήθεια τῆς Ἐκκλησίας, καθόσον ἡ δήλωσις αὕτη σημαίνει, ὅτι ἡ μετὰ νηστείας κοινωνία δέον νὰ εἶνε ὁ κανών, θὰ ἐπιτρέπεται δὲ μόνον ἡ ἐξαίρεσις διὰ λόγους συνειδήσεως. Ἐφεξῆς ἐπικαλεῖται τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἰησουΐτου Woodlook εἰπόντος, ὅτι αἱ γενόμεναι μεταβολαὶ ἐν τῇ καθαγιαστικῇ εὐχῇ εἶνε ῥιζικαὶ καὶ προσεγγίζουσι τὴν νέαν τελετὴν πρὸς τὴν ῥωμαιοκαθολικὴν λειτουργίαν καὶ κατακρίνει τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἀμφίων οὐχὶ τῶν προωρισμένων διὰ πᾶσαν ἐκκλησιαστικὴν ἀκολουθίαν, ὡς συμβαίνει καὶ παρὰ τοῖς Λουθηρανοῖς τῆς Σκανδιναυΐας, ἀλλὰ τῶν εἰδικῶν διὰ τὴν θείαν λειτουργίαν. «Ἐάν, λέγει, ἀποδεχθῆτε τὴν καθαγιαστικὴν εὐχήν, ἐὰν ἀποδεχθῆτε τὴν Reservation, καὶ ἐὰν ἀποδεχθῆτε τὸ φαινόλιον, δὲν δύνασθε νὰ ἀρνηθῆτε, ὅτι

τὸ Ν. Ε. περιέχει πίστιν εἰς τὴν πραγματικὴν παρουσίαν, τοπικήν, δυναμένην νὰ τεθῇ κατὰ μέρος, ἱκανὴν νὰ φυλαχθῇ περιωρισμένη ἐντὸς θήκης κατασκευασθείσης ὑπὸ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ νὰ μετενεχθῇ κατὰ βούλησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ μεταδοθῇ ὡς ἐξόδιον εἰς τοὺς θνήσκοντας. Ἂν ἡ ἑρμηνεία αὕτη εἶνε ἡ μόνη, ἣν δύναμαι νὰ παράσχω, λέγω μεθ' ὅσης δύναμαι σοβαρότητος, ὅτι τοῦτο δὲν εἶνε ἡ Προτεσταντικὴ θρησκεία». Καὶ ὁ ῥήτωρ ἀναφερόμενος εἰς τὴν συγκίνησιν, τὴν ὁποίαν προὐκάλεσεν ἐν τῷ Ἀγγλικῷ λαῷ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Εὐχολογίου εὑρίσκει τὴν αἰτίαν αὐτῆς ἐν τούτῳ, ὅτι ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ Ν. Ε. ἀξιοῖ νὰ παρεμβάλῃ τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ μεταξὺ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ δημιουργοῦ αὐτοῦ». Καὶ καταλήγει ἀναφωνῶν. «Ἐναντίον τῶν ἀξιώσεων τούτων ὁ Προτεστάντης ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς θρησκείας ἐπολέμει πάντοτε ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου· καὶ τὸ ἐν ἡμῖν ἔνστικτον, τὸ ὁποῖον κατῆλθεν εἰς ἡμᾶς ἀπ' ἐκείνων οἵτινες ἠγωνίσθησαν καὶ ἐβασανίσθησαν ὑπὸ τοὺς Δρυΐδας καὶ τοὺς Ἱεροεξεταστὰς εἶνε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὠθεῖ ἡμᾶς νὰ ἀπόσχωμεν ὅπως βαδίσωμεν πρὸς τὰ ὀπίσω ἐπὶ τῆς ἀτραποῦ, ἥτις θὰ ἀπεμάκρυνεν ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἐλευθερίας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἠγοράσαμεν τόσον ἀκριβά».

Μετὰ τοὺς δύο πρωταγωνιστὰς ἐπηκολούθησαν καὶ ἄλλοι ἀγορεύσαντες ὑπὲρ τοῦ Εὐχολογίου καὶ κατ' αὐτοῦ. Μεταξὺ τῶν πρώτων μνημονευτέοι οἱ Major Birchall καὶ ὁ Goodman Roberts. Ὁ πρῶτος, μέλος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Συνελεύσεως, ἐπέμεινεν, ὅτι τὸ Ν. Ε. εἶνε προτεσταντικὸν βιβλίον καὶ δι' αὐτοῦ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Ἱερέως ὄχι μόνον δὲν ηὔξησεν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἠλαττώθη· καὶ ἐναντίον τοῦ ἰσχυρισμοῦ, ὅτι δὲν συνεκέντρωσε τὴν λαϊκὴν πλειοψηφίαν ἐξῆρεν, ὅτι ἡ πλειονότης τοῦ λαοῦ ὑπεστήριξεν αὐτό. Ἐντεῦθεν καὶ φρονεῖ, ὅτι τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν βασιλικὴν κύρωσιν, καθόσον αἱ γενόμεναι μεταβολαὶ ἦσαν ἀναπόφευκτοι καὶ θὰ παράσχωσι τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως ἡ Ἐκκλησία τακτοποιήσῃ τὰ τοῦ οἴκου αὐτῆς. Ὁ δεύτερος παραθέσας ἀποσπάσματα ἐκ τοῦ Ν. Ε. ἰδίᾳ ἐκ τῆς καθαγιαστικῆς εὐχῆς καὶ τῶν εὐχῶν πρὸ τῆς θείας κοινωνίας καὶ μετ' αὐτήν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν θεολογικὴν διάκρισιν μεταξὺ μετουσιώσεως, πίστεως εἰς τὴν πραγματικὴν παρουσίαν καὶ Ἀγγλικανισμοῦ. Ὁμιλῶν δὲ περὶ τῶν γενομένων ἐν τῷ Εὐχολογίῳ μεταβολῶν εἶπεν, ὅτι «ἡ εὐρεῖα περιληπτικότης τοῦ βιβλίου, ὁ πλουτισμὸς τῆς λειτουργίας, τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ βιβλίον, ἡ προσπάθεια αὐτοῦ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ἀνάγκας ἐκείνων, τὰς ὁποίας δὲν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὸ Εὐχολόγιον τοῦ 1662, εἶνε ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα συγχρονίζουσιν αὐτό». Κατὰ τοῦ Ν. Ε. ἠγόρευσαν μετὰ πολλῆς ὁρμῆς ἰδίᾳ ὁ Ἀσυμμόρφωτος Morris καὶ ὁ Rosslyn Midchell. Ὁ πρῶτος εἶπεν,

ὅτι, ἂν τὸ ζήτημα τοῦτο ἐνδιέφερε μόνην τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας δὲν θὰ ἐλάμβανε μέρος εἰς τὴν συζήτησιν, οὐδὲ θὰ ἐψήφιζε. Ἀλλὰ φρονεῖ, ὅτι τὸ ζήτημα εἶνε εὐρύτερον, εἶνε ζήτημα ἠθικὸν καὶ ἅπτεται τῆς ἀντιλήψεως αὐτοῦ περὶ τῆς θρησκευτικῆς μαρτυρίας καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐξελίξεως τῆς χώρας ἐν τῷ μέλλοντι. Εὑρισκόμεθα, εἶπεν, εἰς τὴν καμπὴν ἐξελίξεως συντελουμένης ἐπί τινα χρόνον, τὸ δὲ περὶ οὗ πρόκειται ζήτημα εἶναι Καθολικισμὸς ἢ Προτεσταντισμός, συμπάθεια πρὸς τὴν νεωτεριστικὴν ἄποψιν ἢ ἐπιστροφὴ εἰς τὸν Μεσαιωνισμόν. Ἔχει δὲ τὴν ἀξίωσιν νὰ ἐκθέσῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ ὡς Ἀσυμμόρφωτος, καθόσον οὗτοι ἀπεσχίσθησαν ἀπὸ τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας τῷ 1662 ἐκ παρομοίας ἀφορμῆς, ἐγκαταλιπόντες αὐτήν, διότι ἐπίστευον, ὅτι τὸ Εὐχολόγιον τοῦ 1662 ἐστρέφετο πρὸς τὴν Ρώμην. Φρονεῖ, ὅτι καὶ σήμερον ἡ προτεσταντίζουσα μερὶς τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας ἐξαναγκάζεται νὰ βαδίσῃ τὴν ὁδόν, τὴν ὁποίαν ἐβάδισαν οἱ Ἀσυμμόρφωτοι τῷ 1662. Αἱ ἐπενεχθεῖσαι μεταβολαὶ χωροῦσι περαιτέρω τοῦ 1662 καὶ εἶνε πλήρης ἐπιστροφὴ εἰς τὸν Μεσαιωνισμόν. «Πρόκειται νὰ ἀνακαινίσωμεν τὸν κόσμον ἢ νὰ ἐπιστρέψωμεν αὐτὸν εἰς τὸν Μεσαιωνισμόν; αὐτὸ εἶνε τὸ ζήτημα καὶ ἰδοὺ διατὶ ἀποβλέπω εἰς τὸ ζήτημα μετ' ἀνησυχίας μεγάλης· ἀποβλέπω εἰς αὐτὸ μετ' ἀνησυχίας οὐχὶ ἕνεκα τῆς ζημίας, ἣν θὰ ἐπιφέρῃ νῦν, ἀλλ' ἕνεκα τῆς σπουδαιότητος, τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύει». Ὁ δεύτερος ἐτόνισεν, ὅτι τὸ Ν. Ε. εἶνε τὸ ἐξωτερικὸν σημεῖον μιᾶς ἐσωτερικῆς κινήσεως, ἥτις ἐγκατεστάθη καὶ ὑπάρχει οὐχὶ χάριν ἄλλου σκοποῦ, ἀλλ' ὅπως ἀνατρέψῃ τὸν Προτεσταντισμὸν ἐν Ἀγγλίᾳ. Μεταβαίνων δὲ εἰς τὰ διαφέροντα σημεῖα καὶ ἰδίως εἰς τὴν μετουσίωσιν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ Reservation δὲν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ὡς ἔχουσα σημασίαν, ἐπάγεται, ὅτι τὸ Ν. Ε. ἀντιπροσωπεύει μίαν κίνησιν τὴν τῆς Ὀξφόρδης, ἥτις σκοπεῖ νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἀγγλίας τὰς διδασκαλίας καὶ τὰς πράξεις, αἵτινες κατηργήθησαν κατὰ τὴν Μεταρρύθμισιν καὶ παραθέτει πλείστας μαρτυρίας Ἀγγλοκαθολικῶν. «Ἡ ὅλη τάσις, προσέθηκεν, εἶνε ἐστραμμένη πρὸς τὴν Ρώμην. Βεβαίως τὸ Ν. Ε. δὲν ἐγκλείει ὅλον τὸν δρόμον πρὸς αὐτήν· εἶνε ἁπλῶς εἷς μιλιοδείκτης· ἀλλ' ὁ μιλιοδείκτης δεικνύει ἕνα δρόμον ἀπὸ ἑνὸς σημείου εἰς ἄλλο, ὄχι τὸν δρόμον ἀπὸ τοῦ Λάμπεθ εἰς τὸ Bedford, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἁγίου Παύλου πρὸς τὸν ἅγιον Πέτρον. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλοι μιλιοδεῖκται. Ὁ πρῶτος αὐτῶν, ὁ μιλιοδείκτης τῶν Malines, ἐν τῷ ὁποίῳ ὁ Παπισμὸς ἀνεγνωρίσθη, ἐν τῷ ὁποίῳ ἡ Μετουσίωσις ἐκηρύχθη, συνεκαλύφθη. Ὁ ἕτερος μιλιοδείκτης ἐδόθη εἰς ἡμᾶς τὴν ἑσπέραν ταύτην καὶ ἐνθυμούμεθα αὐτὸν ὅλοι, εἶνε ἡ δήλωσις 2,229 ἱερέων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, ὅτι ὅ,τιδήποτε καὶ ἂν ἀποφασίσωμεν ἐνταῦθα, αὐτοὶ θὰ διατηρήσωσι καὶ διατηροῦν-

τες θὰ προαγάγωσι τὴν πλήρη Μετουσίωσιν. Δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω τοῦτο ὡς ἄλλο τι ἢ ὡς ὁριστικὴν τάσιν πρὸς μεταβολὴν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ τῇ πράξει τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ὡς Προτεσταντικῆς Ἐκκλησίας εἰς καθολικὴν Ἀγγλικὴν Ἐκκλησίαν καὶ εἰς Ρωμαϊκὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Προσωπικῶς εἶμαι ἡ μᾶλλον ζωντανὴ ψυχή, ἀλλὰ δὲν εἶμαι Ρωμαιοκαθολικὸς καὶ δὲν ἐπιθυμῶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀγγλίας νὰ γένηται Ρωμαιοκαθολική. Ἐὰν γείνῃ τοιαύτη, ἡ ὕπαρξις αὐτῆς ὡς κρατικῆς Ἐκκλησίας ἀποβαίνει ἀδύνατος».

(Ἕπεται συνέχεια)

Λονδῖνον † Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑ

«Εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε, μὴ ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς, ἅ ἐστι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει, κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων; ἅτινά ἐστι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκίᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ σώματος, οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος, τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ· ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ».

(Κολ. Β' 20—23, Γ' 2—4)

ΕΠΙ ΤΗι ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗι ΕΚΛΟΓΗι

ΚΑ΄

'Αρχιεπισκοπὴ Κύπρου
τῇ 14 Νοεμβρίου 1929.

Τῇ Α. Θειοτάτῃ Παναγιότητι τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ κ. κ. Φωτίῳ, ἀγαπητῷ ἐν Χριστῷ ἀδελφῷ, τὸν ἐν Κυρίῳ ἀσπασμὸν φιλαδέλφως ἀποδίδομεν.

Παναγιώτατε,

Ἄσμενοι ἐδεξάμεθα τὰ εἰρηνικὰ Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος δι' ὧν Αὐτὴ τήν, θείᾳ χάριτι, ἄνοδον Αὐτῆς εἰς τὸν πρῶτον θρόνον τῆς 'Ορθοδοξίας, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀειμνήστου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ΄ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτῃ 'Εκκλησίᾳ ἀγγέλλουσα, συνάμα δὲ καὶ τὴν καλὴν ὁμολογίαν τῆς ἁγίας καὶ ἀμωμήτου 'Ορθοδόξου ἡμῶν Πίστεως διαδηλοῦσα, τὸν ἐγκάρδιον Αὐτῆς πόθον καὶ ἐπιθυμίαν, οἱονεὶ προγραμματικῶς διακηρύττει, ὅτι πᾶσαν Αὐτῆς τὴν προσοχὴν καὶ φροντίδα θέλει καταβάλῃ ἐπ' ἀγαθῷ ἰδίᾳ καὶ καθόλου τῆς Ἁγίας ἡμῶν 'Εκκλησίας.

Οἱ ὑψηλοὶ οὗτοι λόγοι καὶ βλέψεις τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην ἡμῶν τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἡγουμένου ἐν τῇ διαδρομῇ τῶν αἰώνων πάσης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς κινήσεως καὶ ἐκφάνσεως ἐν τῷ βίῳ καὶ ἔργῳ τῆς 'Ορθοξόδου 'Εκκλησίας.

Διὸ καὶ χεῖρας ὑψοῦμεν ἱκέτιδας πρὸς τὸν Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, ὅπως ἀνταξίως τοῦ γερασμίου 'Εκκλησιαστικοῦ ἡμῶν Κέντρου εὐδοκήσῃ εἰς ἐξακολούθησιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς δράσεως αὐτοῦ ὑπὸ τὴν θερμουργὸν καὶ πεπνυμένην ἡγεσίαν τῆς Ὑμετέρας Θειοτ. Παναγιότητος, πρὸς καταρτισμὸν τοῦ ὅλου σώματος, ὅ ἐστιν ἡ 'Εκκλησία.

Τὴν εἰς τοῦτο βεβαίαν ἐλπίδα καὶ πεποίθησιν παρέχει ἡ μέχρι τοῦδε λίαν καρποφόρος ἐκκλησιαστικὴ διακονία τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, οὕτως ὥστε ἅμα τῷ ἀκούσματι τῆς ἀνόδου Αὐτῆς εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον ὑπὸ τὸ ὄνομα Φώτιος ὁ Β΄ νὰ γεννηθῇ εἰς τὰς ψυχὰς τοῦ 'Ορθοδόξου πληρώματος ἡ ἐλπὶς καὶ πεποίθησις ὅτι ὡς διάδοχος τοῦ μεγάλου ἐκείνου

Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θέλει ἀναγράψῃ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου νέας σελίδας ἐφαμίλλους πρὸς τὰς ἐπὶ τοῦ μεγαλωνύμου ὁμωνύμου Ὑμῶν προκατόχου, ὑπὲρ οὗ καὶ ὁλοψύχως εὐχόμεθα μετὰ τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας.

Βεβαιοῦντες δὲ τὴν Ὑμετέραν περιπόθητον Παναγιότητα, ὅτι ἐν τῇ ὑψηλῇ καὶ μεγαλουργῷ προσπαθείᾳ Αὐτῆς καὶ φροντίδι ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας θέλει ἔχει ἀμέριστον τὴν συναντίληψιν τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας καὶ φιλήματι ἁγίῳ κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν ἀγάπην μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἀρχιερέων τῆς νήσου,

Διατελοῦμεν ἐν Χριστῷ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
καὶ ὅλος πρόθυμος
† Ὁ Κύπρου **Κύριλλος.**

ΚΒ'

Ἐν Βαρσοβίᾳ, *τῇ* 22/11/29

Παναγιώτατε καὶ περισπούδαστε ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

Σπεύδομεν νὰ ἀναγγείλωμεν Ὑμῖν παραλαβὴν τοῦ Γράμματος τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος τῆς 24ης Ὀκτωβρίου 1929, μεστοῦ ἀληθοῦς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ διακαοῦς προνοίας καὶ πατρικῆς μερίμνης ὑπὲρ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι καθῆκον ἡμῶν νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος, ὅτι δύναται Αὕτη νὰ ᾖ βεβαία ὅτι θὰ εὕρῃ ἐν τῷ προσώπῳ Ἡμῶν, καθὼς καὶ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῶν Ἐπισκόπων τῆς ἐν Πολωνίᾳ Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας τυγχάνομεν ὁ Ἀρχηγός, πλήρη συμπάθειαν καὶ συνεργασίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀρχῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ τὴν τάσιν πρὸς σύσφιγξιν τῶν δεσμῶν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἀρχῶν τὰς ὁποίας ἡ Ὑμετέρα Θ. Παναγιότης εὐηρεστήθη νὰ ἐκλέξῃ ὡς καθοριζούσας τὴν μέλλουσαν Αὐτῆς δρᾶσιν.

Ἐκτιμῶντες ἐν τῷ δικαίῳ τὴν βαρυτάτην εὐθύνην τῆς ἀποστολῆς, ἥτις ἔλαχε τῇ ἡμετέρᾳ Θ. Παναγιότητι, παρακαλοῦμεν διαπύρως τὸν Σωτῆρα ἡμῶν, ὅπως χαρίζηται Αὐτῇ τὰς ἀναγκαίας δυνάμεις, ἵνα δοξασθῶσι τὰ ἔτη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐτῆς διακονίας διὰ τῆς πραγματώσεως τῶν εὐσεβῶν Αὐτῆς προθέσεων.

Ἀναθέτοντες εἰς τὰς ἁγίας δεήσεις τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος τὴν Ἁγίαν Ἡμῶν Ἐκκλησίαν, θῦμα νέων καὶ βαρειῶν δοκιμασιῶν, ἂς ἡ Θεία

Πρόνοια ἠγαθύνθη νὰ ἐξαποστείλῃ Αὐτῇ, καθὼς καὶ τὴν ἡμετέραν Μετριότητα, διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμ. Θ. Παναγιότητος
ἀφωσιωμένος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Διονύσιος
Μητροπολίτης Βαρσοβίας, Βολυνίας καὶ πάσης Πολωνίας.

ΚΓ′

Ἐν Μόσχᾳ, τῇ 17/10/29

Τῇ Αὐτοῦ Παναγιότητι τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ Φωτίῳ τῷ Β′.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῶν ἐν ΣΣΣΔ Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν, βαθέως θλιβεῖσα ἐπὶ τῇ τελευτῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ′, παρεμυθήθη νῦν ἐκ τοῦ χαρμοσύνου ἀγγέλματος τῆς ἀνόδου ἐπὶ τὸν Θρόνον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος, γενομένης ἐν τῇ ἀκμῇ τῶν δυνάμεων φυσικῶν τε καὶ πνευματικῶν, τῆς πλουσίως πεπροικισμένης Ὑμετέρας προσωπικότητος. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐξ ὅλης ψυχῆς δεομένη εὔχεται, ὅπως ἐν τῷ νῦν εὐθυνῶν πλήρει καιρῷ τῶν περιπλόκων ἐκκλησιαστικο-κοινωνικῶν σχέσεων καὶ τῶν ὑπὸ τῆς ἡμετέρας ἐποχῆς παρουσιαζομένων δυσκόλων προβλημάτων ὁ θεῖος ἀρχιποίμην ἡμῶν Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καταπέμψῃ Ὑμῖν ὑπερδαψιλῶς πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα γνώσεως καὶ εὐσεβείας, καὶ συναντιλάβηται Ὑμῖν τῇ παντοδυνάμῳ αὐτοῦ χάριτι εἰς τὸ ἐπιτελέσαι τὸ ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας ἀνατεθὲν Ὑμῖν καθῆκον τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ἐν ἀκατασκιάστῳ λάμψει καθ' ἅπασαν Ὑμῶν τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ λύχνου τῆς Οἰκουμενικῆς Ὀρθοδοξίας, ἐν παντὶ αὐτοῦ τῷ ἀνεξαντλήτῳ βάθει καὶ πλάτει, ἐν τῷ θαυμαστῷ αὐτοῦ πνευματικῷ κάλλει, ἐν τῷ πνεύματι καὶ τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, καὶ τοῦ ἀξίου τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὁμωνύμου Ὑμῖν Ἁγίου Φωτίου, καὶ τῶν ἄλλων μεγάλων καὶ ἐνδόξων Ἀρχιποιμένων τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Καθέδρᾳ προκατόχων Ὑμῶν. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἀπεκδέχεται παρὰ τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος ἰσχυρὰν ἀδελφικὴν ὑποστήριξιν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτῆς ἐνεργείᾳ, ἐν τῇ ἐπιτελέσει τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτῆς σκοποῦ τοῦ ἐμφανίσαι τὴν ὑπέρλαμπρον Μορφὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐν ταῖς συγχρόνοις περιπλόκοις σχέσεσι τῆς ζωῆς. Ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ὑμετέρου Προκατόχου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου ἀειμνήστου Βασιλείου τοῦ Γ′ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἶχεν ἐφορεύοντα πατέρα, κηδόμενον ἀδελφὸν καὶ αναλλοίωτον φίλον. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐλπίζει ὅτι καὶ ἐν τῷ προσώσῳ τῆς Ὑμε-

τέρας Παναγιότητος θὰ εὕρῃ πάντοτε σοφὸν καὶ κηδόμενον πατέρα, πρόθυμον εἰς βοήθειαν, συμβουλήν, παραμυθίαν καὶ ἐνθάρρυνσιν τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ.

Πολλὰ καὶ πολλὰ τὰ ἔτη τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος. Καταπέμψαι ὁ Κύριος τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἐν τοῖς μεγάλοις καὶ ἀγρύπνοις κόποις Αὐτῆς τὰς ἑαυτοῦ πλουσίας παραμυθίας καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἀναποφεύκτων πρωθιεραρχικῶν θλίψεων χαρίζοιτο Αὐτῇ γεύσασθαι καὶ τῆς χαρᾶς τῆς εὐοδώσεως καὶ στερεώσεως τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἣν ὁ Κύριος περιεποιήσατο διὰ τοῦ τιμίου αὐτοῦ αἵματος.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Μ/της Μόσχας **Βενιαμίν.**

Τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Καθηγ. Μητροπολίτης ***Ἀλέξανδρος Βρεδένσκη***

Πρωτοπρεσβύτερος ***Π. Κρασύτην***

Πρωτοπρεσβύτερος ***Δ. Ἀδάμωφ***

Καθηγητὴς ***Δ. Βελολίκωφ***

Ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου καθηγητὴς ***Σ. Ζαρήν.***

ΚΔ′

Ἐν Μόσχα, τῇ 13/10/29

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Εὐμενέστατε Πάτερ καὶ Ἀρχιποίμην,

Λαμβάνω τὸ θάρρος πανευσεβάστως καὶ εὐλαβῶς νὰ προσαγορεύσω τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐπὶ τῇ ἀνόδῳ Αὐτῆς, θελήματι Θεοῦ, εἰς τὸν Θρόνον τῆς Κων/πόλεως Νέας Ρώμης καὶ τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχῶν.

Δεόμενος εὔχομαι ἐκ ψυχῆς τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ὑγείαν καὶ δύναμιν εἰς τὴν διάνυσιν τῆς μεγάλης καὶ πολυδυσχεροῦς διακονίας Ὑμῶν ἐν οὕτω βαρεῖ καὶ ἐξαιρετικῶν εὐθυνῶν πλήρει καιρῷ, ὅτι Κύριος ὁ Θεός, ὁ θαυμαστὸς ἐν τοῖς Ἁγίοις αὐτοῦ, πέμπει μεγάλας δοκιμασίας τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ αὐτοῦ, ἵνα, δοκιμάσας τοὺς ὀρθοδόξους ἐν τῇ καμίνῳ τῶν συμφορῶν, δείξῃ τῷ κόσμῳ τὸ θεῖον κάλλος, τὸ μεγαλεῖον καὶ τὸ αἰώνιον τῆς Ἁγίας ὀρθοδ. Ἐκκλησίας, τῆς διαφυλαξάσης ἐν πάσῃ τῇ ὁλοκληρίᾳ πάσας τὰς ἐντολὰς τοῦ θεμελιωτοῦ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας καὶ Μόνης Κεφαλῆς αὐτῆς, τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν Διδασκάλου καὶ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εἰς Ὑμᾶς, ὡς Πρωθιεράρχην τῆς Οἰκουμενικῆς Ὀρθ. Ἐκκλησίας, ανατίθενται μεγάλαι ἐλπίδες. Μετ' ἐλπίδος καὶ πίστεως ἀτενίζει πρὸς τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα καὶ ἡ πολυπαθὴς Ρωσσικὴ Ἐκκλησία. Ἐν τῇ Ρωσσικῇ Ἐκκλησίᾳ ἐν μέσῳ τῶν μεγίστων καταστροφικῶν ἀνατροπῶν τελεῖται ἀσθε-

νική, ἀλλ' ἐξ ὁλοκλήρου εὐνόητος ἐξέλιξις ἀποχωρισμοῦ τῶν γνησίως πιστευόντων καὶ τῶν τυχαίων στοιχείων τῆς 'Εκκλησίας, τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῶν ἀσθενῶν, ἐκείνων οἵτινες δύνανται νὰ ἀνέλθωσι μετὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς τὸν Γολγοθᾶν καὶ ἀξιωθῶσι νὰ ὑπαντήσωσιν αὐτὸν ἀκτινοβόλον 'Αναστάντα, καὶ ἐκείνων, οἵτινες δύνανται νὰ ἐγκαταλίπωσιν αὐτὸν καὶ εἶτα νὰ ἐπιστρέψωσιν, ὡς οἱ δέκα 'Απόστολοι, ἢ καὶ νὰ ἐγκαταλίπωσιν αὐτὸν Λαμπροφόρον καὶ οὐδέποτε πλέον νὰ ἐπιστρέψωσι. Πρὸς μεγάλην δὲ λύπην οἱ τελευταῖοι ἐν τῇ 'Εκκλησίᾳ εἶνε ἱκανῶς πολλοί, καὶ οὕτως ἐξηγοῦνται πᾶσαι αἱ διαιρέσεις.

'Αλλ' ἡμεῖς θαρρούντως πιστεύομεν εἰς τὸ ἀδιάσειστον καὶ τὴν νίκην τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἁγίας αὐτοῦ 'Εκκλησίας ἐν τῷ κόσμῳ. Τὸ πρόβλημα ἡμῶν εἶνε νὰ διαφυλάξωμεν ἀβλαβῆ τὴν ἁγίαν 'Ορθοδοξίαν, τοῦθ' ὅπερ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ καὶ κατορθοῦμεν, καὶ ταὐτοχρόνως νὰ ὀργανώσωμεν τὴν ἁγίαν 'Εκκλησίαν ἐπὶ νομίμων ἀρχῶν τοῦ δικαίου ἐν ταῖς συνθήκαις τῆς νέας κρατικῆς ζωῆς ἐν τῷ ΣΣΣΔ.

Αὐτὸς ὁ Κύριος δείκνυσι τὴν ἀσφαλῆ ὁδὸν διὰ τὴν ἁγίαν Αὐτοῦ 'Εκκλησίαν.

'Ενθέρμως ἐξαιτοῦμαι τὰς ἁγίας 'Υμῶν εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν.

'Εδαφιαίως προσκυνῶ τὴν 'Υμετέραν Παναγιότητα καὶ ἀσπάζομαι τὴν 'Ιεραρχικὴν Αὐτῆς δεξιὰν

Τῆς 'Υμετέρας Παναγιότητος
Τοῦ Παναγιωτάτου Πατρὸς καὶ Δεσπότου
ἐλάχιστος θεράπων
'Ο ταπεινὸς ***Βορίς,*** Μητροπολίτης Μοζάϊσκ
διευθύνων τὴν ἐπαρχίαν Μόσχας

ΚΕ'

15 'Οκτωβρίου 1925

Τῇ Α. Παναγιότητι κ. Φωτίῳ, Οἰκουμ. Πατριάρχῃ Κων/πόλεως, Νέας Ρώμης, ἀρχιεπισκόπῳ.

'Η 'Ι. Σύνοδος τῆς 'Ορθ. 'Εκκλησίας Οὐκραΐνης, λαβοῦσα τῇ 11/10 ἐ. ἔ., ὑπ' ἀριθμ. 504, τὴν εἴδησιν παρὰ τοῦ ἐν ΣΣΣΔ ἀντιπροσώπου τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου 'Αρχιμανδρίτου Βασιλείου Δημοπούλου, ὅτι ὁμοφώνως ἐξελέγητε εἰς τὸν Πατρ. Οἰκουμ. Θρόνον, προσάγει ἀπὸ προσώπου πάσης τῆς 'Ορθ. 'Εκκλησίας Οὐκραΐνης τῇ 'Υμετ. Παναγιότητι εἰλικρινῆ πρόσρησιν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ 'Υμῶν εἰς τὴν ὑψηλὴν θέσιν τοῦ Μεγ. Προκαθημένου καὶ Πηδαλιούχου τῆς 'Αγίας Οἰκουμενικῆς ὀρθοδόξου 'Εκκλησίας.

'Η 'Αγία ὀρθ. Οὐκραϊνικὴ 'Εκκλησία ὁμοῦ μετὰ πασῶν τῶν ἁγ. Αὐτοκεφάλων 'Εκκλησιῶν διαπύρως χαίρει ἐπὶ τῷ τόσον σπουδαίῳ γεγονότι,

καθόσον ἡ Θεία Πρόνοια, ἀνυψοῦσα Ὑμᾶς εἰς τὴν θέσιν ταύτην, ἀναμφιβόλως καλεῖ Ὑμᾶς εἰς τὸν ἰδιαίτερον ἆθλον τῆς ἑδραιώσεως καὶ ἐξασφαλίσεως ἐν τῇ Ἁγίᾳ Οἰκουμ. Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ τῆς ἑνότητος αὐτῆς, τῆς πιστότητος πρὸς τὰς θείας ἐντολὰς καὶ τὰς ἀποστολικὰς καὶ πατρικὰς παραδόσεις καὶ τῆς ζωπυρήσεως διὰ ζῶντος Εὐαγγελικοῦ ἐνθουσιασμοῦ, οὗ αὕτη ἀκριβῶς ἐν τῷ παρόντι ἐξαιρετικῷ δι' αὐτὴν καιρῷ ἔχει ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην. Ἐν τούτῳ τῷ προκειμένῳ τῇ Ὑμετ. Παναγιότητι μεγάλῳ, ἀληθῶς ἀποστολικῷ, ἄθλῳ, καταπέμψαι Αὐτῇ ὁ θεῖος ἀρχιποίμην τῆς Ἁγ. Ἐκκλησίας, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, τὴν χάριν καὶ τὴν σοφίαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀνδρείαν τῶν Προφητῶν, τὴν ἔμπνευσιν τὴν Ἀποστολικήν, τὴν καρτερίαν καὶ τὴν αὐταπάρνησιν τὴν Μαρτυρικήν, τὸν θρίαμβον τῆς δικαίας ἀμοιβῆς καὶ τὸν στέφανον τῆς αἰωνίου καὶ μακαρίας δόξης.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς ὀρθ. Ἐκκλησίας Οὐκραΐνης, προσάγουσα τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι τὰς προσρήσεις ταύτας, τρέφει τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁμοίως τῷ Ὑμετέρῳ προκατόχῳ, τῷ Παναγιωτάτῳ Πατριάρχῃ Βασιλείῳ τῷ Γ', ὅστις πάντοτε ἐχαροποίει τὴν ἁγίαν Οὐκραϊνικὴν Ἐκκλησίαν διὰ τῶν πατρικῶν καὶ καλωσύνης πλήρων ἐπιστολῶν αὐτοῦ, αἵτινες ηὐλόγουν καὶ ἐκράτυνον τὴν ἀδιασάλευτον πίστιν αὐτῆς τοῖς αἰωνίοις Οἰκουμενικοῖς ὀρθ. ἐρείσμασιν ἐν τῇ πίστει καὶ τοῖς κανόσι τῆς ζωῆς, καὶ Ὑμεῖς, Παναγιώτατε, δὲν θὰ ἀφήσητε τὴν ἡμετέραν ἁγίαν Ἐκκλησίαν ἄνευ τῆς πατρικῆς ἀγάπης Ὑμῶν, τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς εὐμενοῦς ἐποπτείας, καὶ ὑπὲρ πάντα ἄνευ τῶν ἁγίων Ὑμῶν εὐχῶν καὶ τῶν εὐλογιῶν.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος εὐμενοῦς Ἀρχιποίμενος
καὶ Πατρὸς ταπεινὸς θεράπων

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Οὐκραϊνικῆς
Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας Ποιμήν, Μητροπολίτης Χαρκόβου
καὶ πάσης Οὐκραΐνης.

ΚΣΤ'

Η ΡΟΥΜΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙ ΤΗι ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗι ΕΚΛΟΓΗι

Ὁ ἐν Βουκουρεστίῳ ἱερατικ. προϊστάμενος καὶ Πατριαρχικὸς Ἀποκρισάριος Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Τιμόθεος Εὐαγγελίδης, δι' ἐκθέσεως αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἀναφέρει περὶ τῆς εὐαρέστου ἐντυπώσεως, ἣν γενικῶς ἐνεποίησε παρὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ρουμαν. λαῷ ἡ ἐκλογὴ τῆς Α. Θ. Π. γνωστῆς παρὰ τοῖς ἐπισήμοις ἐν Ρουμανίᾳ ἐκκλη-

σιαστικοῖς κύκλοις, ἐκ τῆς προσφάτου ἐκκλησ. ἀποστολῆς Αὐτῆς παρὰ τῇ Ρουμανικῇ Ἐκκλησίᾳ. Τὴν εὐάρεστον ταύτην ἐντύπωσιν διηρμήνευσεν ἰδίᾳ ἡ ἐφημερὶς «Οὐνιβέρσουλ», ἡ τὴν πρώτην κυκλοφορίαν καὶ ἐπιρροὴν ἔχουσα ἐν Ρουμανίᾳ ἐξ ὅλων τῶν δημοσιογραφικῶν ὀργάνων, δι' ἐπὶ τούτῳ ἄρθρου ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως» καὶ ἡμερομην. 8/11/29 καταχωρηθέντος ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι τῆς ἐφημερίδος μετὰ τῆς εἰκόνος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, οὗτινος ἄρθρου μετάφρασιν ἐπισυνημμένην τῇ ὡς ἄνω ἐκθέσει δημοσιεύομεν κατωτέρω.

«Καθὼς ἡ ἐκ τῆς ζωῆς ταύτης μετάστασις τοῦ Πατριάρχου Κ/πόλεως Βασιλείου τοῦ Γ' προὐξένησε λύπην εἰς τὸν ὀρθόδοξον χριστιανισμόν, οὕτως ἡ ἄνοδος εἰς τὸν Θρόνον τοῦ νέου Πατριάρχου, τοῦ Παναγιωτάτου Φωτίου, πρέπει νὰ χαροποιήσῃ αὐτόν· μέτοχοι δὲ μιᾶς τοιαύτης πνευματικῆς χαρᾶς εἴμεθα καὶ ἡμεῖς οἱ Ρουμᾶνοι. Καὶ πρέπει νὰ ἐκδηλώσωμεν τὴν χαρὰν ταύτην οὐ μόνον διὰ λόγους ἱστορικοὺς καὶ κανονικούς, οἵτινες συνδέουσιν ἡμᾶς μετὰ τοῦ Πατριαρχείου τούτου, ἀλλὰ καὶ παρορμώμενοι ἐκ τῶν σπουδαίων δηλώσεων τῶν ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος γενομένων κατὰ τοὺς ἐκφωνηθέντας λόγους ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκλογῆς Αὐτῆς ὡς καὶ κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τῶν ὁποίων ὑπογραμματίζομεν τὸν πόθον τῆς συσφίγξεως τῶν δεσμῶν τῆς ἑνώσεως μεθ' ὅλων τῶν Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Εἰς ἡλικίαν μόλις 55 ἐτῶν ὁ νέος Πατριάρχης εἶναι προσωπικότης διακεκριμένη τοῦ ἐν Ἀνατολῇ κλήρου μετὰ ἀνωτάτων θεολογικῶν σπουδῶν, συνεχισθεισῶν ἐν Γερμανίᾳ καὶ Ἑλβετίᾳ.

Μητροπολίτης ὢν Δέρκων ἐπεσκέφθη τὴν Ρουμανίαν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἀνόδου ἐπὶ τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Μύρωνος.

Ἡ Ρουμανικὴ Ἐκκλησία δραττομένη ἐπιμόνως ἁπασῶν τῶν εὐκαιριῶν, δι' ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ ὁ πόθος τῆς ἑνώσεως ἐν Κυρίῳ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, θὰ ὑποστηρίξῃ διὰ τῆς ἀνωτάτης Ἱεραρχίας καὶ δι' ἅπαντος τοῦ κλήρου αὐτῆς μετὰ υἱϊκῆς ἀγάπης τοὺς πόθους τῆς Αὐτοῦ Παναγιότητος καὶ τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας θὰ εὐαρεστηθῇ νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν πρὸς τοιοῦτον ὑψηλὸν σκοπόν. Προσθέτοντες δὲ εἰς τὰς ἐπισήμως ἐκφρασθείσας εὐχὰς ὑπὸ τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου Μύρωνος πρὸς τὸν ἐν γένει κλῆρον ἡμῶν, εὐχόμεθα Αὐτῷ βίον μακρόν, δρᾶσιν καὶ εὐνοϊκὰς περιστάσεις πρὸς ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ Αὐτοῦ προγράμματος καὶ νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ἱστορίαν τὸ ὄνομα Αὐτοῦ ἑνὸς Φωτίου, ὑπὸ τὸν ὁποῖον ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, ἡ σήμερον κεχωρισμένη νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν ἕνωσιν αὐτῆς τὴν ἀπόλυτον καὶ ποθητὴν ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου».

Η ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΠΙ ΤΗι ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗι ΕΚΛΟΓΗι

Εἶναι γνωσταὶ αἱ συνδέουσαι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν ἀδελφικαὶ σχέσεις, αἵτινες, ἀνανεωθεῖσαι κυρίως ἀπὸ τῆς Πατριαρχείας τοῦ ἀειμνήστου Κωνσταντίνου τοῦ Ε΄, ἐκαλλιεργήθησαν καὶ καλλιεργοῦνται ἔκτοτε μετὰ πολλῆς ἑκατέρωθεν τῆς ἀγάπης, διὰ φιλικῆς ἐπικοινωνίας ἐπὶ διαφόροις ἐκκλησ. περιστάσεσιν. Ὅτι δὲ αἱ σχέσεις αὗται ἱκανῶς προήχθησαν, περὶ τούτου μαρτυροῦσιν ἥ τε συγχαρητήριος ἐν τοῖς Πατριαρχείοις [8] ἐπίσκεψις τοῦ κλήρου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικανικῆς παροικίας, καὶ ἡ ἐν τῷ ἀγγλικαν. ναῷ κατόπιν ἐπισήμου προσκλήσεως παρουσία [24] τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Μιλήτου, καὶ οἱ ἐπὶ ταῖς περιστάσεσι ταύταις ἀνταλλαγέντες λόγοι, ἐπὶ πᾶσι δὲ τὰ ἐπίσημα γράμματα, δι' ὧν ἡ Ἀγγλικ. Ἱεραρχία μετὰ τοῦ διακρίνοντος πάντοτε τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην σεβασμοῦ πρὸς τὸ Οἰκ.Πατριαρχεῖον, ἐκφράζει τὰ συγχαρητήρια αὐτῆς ἐπὶ τῇ προσφάτῳ Πατρ. ἐκλογῇ. Τὰ ἐν λόγῳ γράμματα, ἐξ ὧν τὸ τοῦ Ἀρχιεπισκ. Δουβλίνου ἐγράφη πρωτοτύπως ἑλληνιστί, ἐκόμισεν, ἀποσταλεὶς ἐπὶ τούτῳ, πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ὁ ἑλληνομαθὴς Rev. W. A. Wigram Δ. Θ. κανονικὸς ἐν Μάλτᾳ, ὅστις καὶ προφορικῶς ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὰς ἀδελφικὰς προσρήσεις τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ πρὸς τὴν Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ προσφάτῳ ἀνόδῳ Αὐτῆς εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον, ὑποβαλὼν ἅμα καὶ τὰ συγχαρητήρια τοῦ σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Walles κ. Ἀρθούρου. Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου κ. κ. Φωτίου τοῦ Β΄ ἡ Ἐκκλησία Κων/πόλεως τὸ πρῶτον ἤδη λαμβάνει δείγματα τιμῆς καὶ σεβασμοῦ, οὐ μόνον παρὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίας, ὡς μέχρι τοῦδε, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων κορυφαίων αὐτῆς Ἱεραρχῶν.

ΚΖ΄

Lambeth Palace, S. E.

14 Ὀκτωβρίου 1929

Τῷ Σεβ. καὶ Παναγιωτάτῳ Πατρὶ Πατέρων Φωτίῳ, χάριτι Θεοῦ καὶ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, Ἀρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμ. Πατριάρχῃ.

Ἡμεῖς Κόσμο, προνοίᾳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Καντουαρίας καὶ Πριμᾶ-

τος πάσης 'Αγγλίας, ἀδελφικὸν ἀπευθύνομεν χαιρετισμόν, ἐξαιτούμενοι τὰς εὐχὰς Ὑμῶν καὶ τὴν Πατριαρχικὴν Ὑμῶν εὐλογίαν.

Περιῆλθεν εἰς γνῶσιν ἡμῶν, ὅτι ἔδοξε τῷ Θείῳ 'Αρχηγῷ τῆς 'Εκκλησίας, ἵνα ἐπιβάλῃ Ὑμῖν βαρὺ πλὴν τίμιον φορτίον καὶ τὴν σπουδαιοτέραν συμμετοχὴν ἐν τῷ κολοσσιαίῳ Αὐτῆς ἔργῳ κατὰ τοῦτο ὅτι ἐκάλεσεν Ὑμᾶς ἐπὶ τὸ πρῶτον καὶ μέγιστον τῶν Πατριαρχείων ἐν τῇ Ἁγίᾳ 'Ορθοδόξῳ 'Εκκλησίᾳ.

'Επιθυμοῦμεν ἵνα διαβεβαιώσωμεν Ὑμᾶς, ὅτι αἱ εὐχαὶ ἡμῶν καὶ συμπάσης τῆς 'Εκκλησίας, ἧς ἔχομεν τὸ προνόμιον τοῦ προΐστασθαι, θ' ἀναπέμπωνται ὑπὲρ Ὑμῶν πρὸς τὸν ἕνα Κύριον ἡμῶν, ἵνα καταπέμψῃ ἐφ' Ὑμᾶς τὸ Πανάγιον Αὐτοῦ Πνεῦμα καὶ ἐνισχύσῃ τὴν Ὑμετέραν Πατρότητα εἰς ἀσφαλῆ καθοδήγησιν τοῦ λαοῦ Αὐτῆς, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ ἑνὸς Μεγάλου Ποιμένος τῶν προβάτων, τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ.

Ὅθεν παρατιθέμεθά Σε ἀδελφέ, τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τῆς χάριτος Αὐτοῦ, ἀπεκδεχόμενοι ὡσαύτως τὰς ἀδελφικὰς Ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν εὐχάς, ἵνα ἐν ἀληθεῖ ἑνότητι Πνεύματος οἰκοδομήσωμεν ἐν τῷ κόσμῳ τὴν 'Εκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ.

Τῆς Ὑμετέρας Θ. Παναγιότητος πιστὸς ἀδελφὸς καὶ θεράπων

Κόσμο, 'Αρχιεπίσκοπος Καντουαρίας.

ΚΗ΄

Bishorthorpe, York
15 'Οκτωβρίου 1929

Τῷ Παναγιωτάτῳ 'Αρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ

Δέσποτά μου Πατριάρχα,

Πέποιθα ὅτι μοὶ ἐπιτρέπεται ἵνα ἀπευθύνω Ὑμῖν τοὺς ὀλίγους τούτους λόγους ἀδελφικοῦ χαιρετισμοῦ ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ Ὑμῶν εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον. Οἱ δεσμοί, οἱ συνδέοντες τὸν Θρόνον τοῦτον πρὸς τὴν 'Εκκλησίαν τῆς 'Αγγλίας εἶνε ἄκρως προσφιλεῖς εἰς ἡμᾶς καὶ ὑπῆρξαν πηγὴ βαθείας εὐτυχίας δι' ἡμᾶς τὸ ὅτι ἐπ' ἐσχάτων κατέστησαν οὕτω στενώτεροι.

'Αντικείμενον τῶν προσευχῶν ἡμῶν ἔσται ἡ ἐπιδαψίλευσις τῆς εὐλογίας τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὸν ὑφ' Ὑμῶν κατεχόμενον ἀρχαῖον Θρόνον πρὸς εὐτυχίαν καὶ εἰρήνην ἁπάσης Αὐτοῦ τῆς 'Εκκλησίας.

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος πιστὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

Γουΐλλιαμ, 'Αρχιεπίσκοπος Ὑόρκης

ΚΘ'

Forbescourt, Broughty Fery
18 'Οκτωβρίου 1929

Τῷ Παναγιωτάτῳ κ. Φωτίῳ Β', 'Αρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ

Τετιμημένε καὶ ἀγαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ,

'Εκ μέρους μου καὶ ἐκ μέρους τῶν 'Επισκόπων τῆς Σκωτικῆς 'Εκκλησίας γράφων πέμπω Ὑμῖν τὰ εὐλαβῆ καὶ ἀδελφικὰ ἡμῶν συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ ἀνυψώσει Ὑμῶν εἰς τὸν Θρόνον τοῦ ηὐλογημένου Χρυσοστόμου.

Ὡς ἐν τῷ παρελθόντι, οὕτω καὶ ἐν τῷ παρόντι, αἱ καρδίαι τῶν 'Επισκόπων Σκωτίας ἀπευθύνονται ἐν ἀγάπῃ καὶ σεβασμῷ πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἀδελφοὺς τῆς Μεγάλης 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας.

Εὐχόμεθα τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι πλουσίαν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ὡς καὶ τῷ ποιμνίῳ, εἰς οὗ τὴν διοίκησιν ἐκλήθη ὑπ' 'Εκείνου.

'Αγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
Valter, 'Επίσκοπος Brechin.
Πρίμος 'Αρχηγὸς τῆς Σκωτικῆς 'Εκκλησίας.

Λ'

The Palace, Armagh
15 'Οκτωβρίου 1929

Τῷ Παναγιωτάτῳ Φωτίῳ τῷ Β', 'Αρχιεπισκόπῳ Κων/πόλεως καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

'Εν εἰλικρινεῖ σεβασμῷ καὶ πόθῳ περὶ τῆς εὐημερίας Ὑμῶν ἀπευθύνομεν πρὸς Ὑμᾶς θερμοὺς χαιρετισμοὺς καὶ συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ Ὑμετέρᾳ ἐκλογῇ εἰς 'Αρχιεπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, εἰς διαδοχὴν σειρᾶς λαμπρῶν προκατόχων, πεποιθότες, ὅτι διὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς εὐλογίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ, θὰ εἶσθε πεπροικισμένος ὑπὸ πάντων τῶν εἰς τὴν ὑψηλὴν Ὑμῶν διακονίαν ἀπαραιτήτων χαρισμάτων, εἰς δόξαν Θεοῦ καὶ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς 'Εκκλησίας Αὐτοῦ.

Μετ' εὐχῶν ἐγκαρδίων
Πιστότατος Ὑμῶν
Κάρολος Φρειδερῖκος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αρμάγ.

ΛΑ΄

The Palace Shrewsbury Road,
Dublin Sreland,
15 Ὀκτωβρίου 1929

Φωτίῳ, ἐλέῳ Θεοῦ, Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ, ἐν Χριστῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, Ἰωάννης Ἀρχιεπίσκοπος Δουβλίνου καὶ Μ/της, χάριν καὶ εἰρήνην παρὰ Θεοῦ.

Καίπερ λυπηθέντες πολὺ ἐπὶ τῷ τοῦ Σεβασμιωτάτου Βασιλείου θανάτῳ ἀνέγνωμεν μετὰ χαρᾶς τὴν ἐκλογὴν Ὑμῶν πρὸς τὴν Πατριαρχείαν τὴν Οἰκουμενικήν. Καὶ νῦν γράφομεν μακαρίζοντες Ὑμᾶς ἐπὶ τῇ ἄρτι εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῶν κατὰ τὴν Νέας Ρώμης ἐκκλησίαν θείῳ βουλήματι κλήσει Ὑμῶν.

Καὶ προσευχόμεθα ὑπὲρ Ὑμῶν ἵνα ὁ Θεὸς ὁ καλέσας Ὑμᾶς εἰς διαδοχὴν πολλῶν Πατριαρχῶν ἁγίων καὶ ἐλλογίμων δῷ καὶ Ὑμῖν τὴν χάριν ἵνα πληρῶτε τὴν διακονίαν εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς σωτηρίαν τοῦ λαοῦ.

Ὁ Κύριος δώῃ Ὑμῖν τὰς δωρεὰς αὐτοῦ καὶ προάγοι τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης μεταξὺ πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν εἰς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματος αὐτοῦ.

Ἰωάννης
Ἀρχιεπίσκοπος Δουβλίνου.

ΛΒ΄

Οἱ «Ἐκκλησιαστικοὶ καιροὶ» τοῦ Λονδίνου εἰς τὸ φύλλον τῆς 11ης Ὀκτωβρίου 1929 δημοσιεύουσιν ὑπὸ τὸν τίτλον : «Ὁ νέος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. – Ἐκλογὴ τοῦ Παναγιωτάτου Φωτίου», τὰ ἑξῆς :

«Κατὰ τὸν ὀργανικὸν νόμον τοῦ Πατριαρχείου ἐν περιπτώσει χηρείας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου συνέρχεται μέγα ἐκλογικὸν σῶμα, περιλαμβάνον ἀντιπροσώπους κλήρου καὶ λαοῦ ἐκ πασῶν τῶν Μητροπόλεων τοῦ Πατριαρχείου, ὅπερ καὶ ἀποστέλλει εἰς τὴν Σύνοδον τῶν Μητροπολιτῶν τὰ ὀνόματα τριῶν ὑποψηφίων. Ὁ τελευταῖος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὅστις ἐξελέγη κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο ἦτο Μελέτιος ὁ Δ΄, ὁ νῦν Ἀλεξανδρείας Μελέτιος ὁ Β΄, καθόσον οἱ τρεῖς μετ' αὐτὸν διάδοχοι ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Θρόνῳ ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς Συνόδου τῶν Ἱεραρχῶν, κατὰ σύστημα δηλ. τελείως κανονικόν, ὅπερ καθιερώθη ὑπὸ τὴν νέαν μορφὴν τοῦ Πατριαρχείου.

Ἐντὸς ἑβδομάδος ἀπὸ τῆς κηδείας Βασιλείου τοῦ Γ΄ διάδοχος αὐτοῦ ἐξελέγη παμψηφεὶ ὑπὸ τῶν δέκα ἑπτὰ Μητροπολιτῶν τοῦ Πατριαρχείου ὁ νέος Πατριάρχης Παναγιώτατος Φώτιος ὁ ἀπὸ Δέρκων, οὗτινος ἡ ἐκλογὴ ἦτο ἐκ τῶν προτέρων βεβαία. Ἄγει τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ

ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Λόγιος ἀνὴρ καὶ ἰσχυρᾶς ἐμφανίσεως· ἡ ζωηρὰ δραστηριότης καὶ οἱ ἤρεμοι τρόποι αὐτοῦ μὲ ἐξέπληξαν εἰς εὐκαιρίας, καθ' ἃς εἶδον αὐτόν. Πάντες ὅσοι γνωρίζουσιν αὐτὸν συμφωνοῦσιν ὅτι δὲν πολιτεύεται. Καθὼς Βασίλειος ὁ Γ' καὶ οὗτος ἀπεῖχεν ἀπὸ τὰς κατὰ τῆς Τουρκίας ἐνεργείας κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς τῶν Συμμάχων, φροντίζει δὲ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν πνευματικὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ.

Τὸ ὅτι θὰ εἶναι ἀξιοθαύμαστος Πρωθιεράρχης τοῦ ποιμνίου τοῦ Πατριαρχείου δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀμφιβολία. Ὡς primus inter pares μεταξὺ τῶν ἀρχηγῶν τῶν Αὐτοκεφάλων ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δύναταί τις νὰ ἀναμένῃ ὅτι θὰ εἶναι μία δύναμις πρὸς σοφὴν μεταρρύθμισιν καὶ προώθησιν. Εἶναι καλῶς διατεθειμένος πρὸς τὰς περὶ ἑνώσεως ἐνεργείας καὶ τὴν σύμπραξιν πασῶν τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ τῶν γραμμῶν τῆς «Ζωῆς καὶ Ἐργασίας» ὅπως ἀπεικονίσθησαν εἰς τὴν Παγχριστιανικὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Στοκχόλμης τῷ 1925. Ὡς αἱ τῶν προκατόχων αὐτοῦ οὕτω καὶ αἱ συμπάθειαι αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν εἶναι φανεραὶ καὶ ἤδη συνετέλεσε μεγάλως διὰ τὴν Ἀγγλικανικὴν καὶ Ὀρθόδοξον φιλίαν.

Δυσχερὲς ἔργον πρόκειται αὐτῷ· καὶ ὡς ἡ ἱκανότης Βασιλείου τοῦ Γ' οὕτω καὶ ἡ ἱκανότης αὐτοῦ θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐμπρέπουσαν τοῦ Πατριαρχείου διατήρησιν. Πάντες δὲ οἱ γινώσκοντες αὐτὸν εἶναι βέβαιοι ὅτι οὗτος τυγχάνει ἐξαιρετικῶς κατάλληλος διὰ τὸ Πατριαρχικὸν ὑπούργημα».

ΛΓ'

Προσφώνησις τοῦ Ἄγγλου Πρωθιερέως Dr Pollard.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἐπεθέσαμεν τὸν ὕστατον ἀσπασμὸν ἐπὶ τῆς ἀκινήτου καὶ ψυχρᾶς χειρὸς τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ' κατὰ τὴν ἐπικήδειον τελετήν, εἰς ἣν εἴχομεν τὴν τιμὴν τῆς παραστάσεως καὶ συμμετοχῆς. Ἀπὸ τῆς ἐνταῦθα ἀφίξεως τοῦ αἰδεσιμ. πατρὸς Dr Pollard, Πρωθιερέως τῆς Ἀγγλικανικῆς Κοινότητος, ὁ ἀείμνηστος Πατριάρχης πολλάκις ἐφάνη ἐμπεφορημένος αἰσθημάτων φιλίας πρὸς αὐτὸν καὶ βαθείας στοργῆς πρὸς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκπροσωπουμένην Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν. Εἴθε ἡ μεγάλη καὶ γενναία Αὐτοῦ ψυχὴ νὰ ἀναπαυθῇ ἐν εἰρήνῃ ἐν τῷ Παραδείσῳ, ἔνθα ἡ θριαμβεύουσα Ἐκκλησία εὑρίσκεται συνδεδεμένη πρὸς τὴν ἐπὶ γῆς στρατευομένην διὰ τῶν χρυσῶν δεσμῶν τῆς ἀγάπης, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἁγίας ἀναφορᾶς τοῦ θυσιαστηρίου.

«Τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς καὶ εἰς τὸ πρωῒ ἀγαλλίασις» [Ψαλμ. 29, 5]. Ἡ λύπη ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐντεῦθεν μεταστάσει τοῦ ἀειμνή-

στου Πατριάρχου μετεβλήθη εἰς χαρὰν ἐπὶ τῇ προσφάτῳ ἐκλογῇ τοῦ διαδόχου Αὐτοῦ. Αἴσθημα χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης πληροῖ τὰς καρδίας ἡμῶν ἀναλογιζομένων ὅτι μετὰ χιλιετηρίδα ὅλην ἀνέρχεται ἐπὶ τέλους τὸν γεραρὸν τοῦ Χρυσοστόμου θρόνον Φώτιος ὁ Β΄. Καὶ ἀναμιμνησκόμεθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ τῆς βαθείας μορφώσεως τοῦ μακαρίας μνήμης ἁγίου Φωτίου τοῦ Α΄ τοῦ ἀμέμπτου καὶ πλήρους εὐσεβείας καὶ αὐταπαρνήσεως βίου Αὐτοῦ καὶ τῆς θαρραλέας Αὐτοῦ στάσεως ἔναντι τῶν πλανῶν τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ὑπερφιάλων ἀξιώσεων τῆς παλαιᾶς Ρώμης.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Κυρίῳ ἐκ βάθους ψυχῆς, ὅτι αἱ αὐταὶ εὐγενεῖς ἰδιότητες εὑρίσκονται συνηνωμέναι ἐν τῷ προσώπῳ Φωτίου τοῦ Β΄. Καὶ παρακαλοῦμεν Αὐτὸν ὅπως χαρίσηται αὐτῷ μακρότητα ἡμερῶν καὶ καταστήσῃ αὐτὸν δυνατὸν εἰς χρησιμοποίησιν τῶν ἰδιοτήτων τούτων ἐπ᾿ ἀγαθῷ τῆς Ἁγίας Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐπὶ στενωτέρᾳ συνδέσει ὁλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου.

Ἀναγνωρίζοντες, ὅτι ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τυγχάνει ἡ μᾶλλον σεβασμία, ἀναλλοίωτος καὶ ἀληθὴς Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία ἐν τῷ χριστιανικῷ συνόλῳ, μετὰ χαρᾶς καὶ βαθείας εὐγνωμοσύνης διαπιστοῦμεν, ὅτι ἡ ἡμετέρα Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία εὑρίσκεται ἐγγύτερον μᾶλλον πρὸς Αὐτὴν ἢ πρὸς οἱανδήποτε ἄλλην χριστιανικὴν Κοινότητα.

Παρὰ τὴν ἔλλειψιν ἐσωτερικῆς ἑνότητος μεταξὺ τῶν τέκνων αὐτῆς, τὰ ἐπίσημα συμβολικὰ βιβλία τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας διακηρύττουσιν τὴν προσήλωσιν αὐτῶν εἰς τὴν πίστιν τὴν διαπιστευθεῖσαν ἐφάπαξ εἰς τοὺς Ἁγίους, ἄνευ καινοτομιῶν, παραλείψεων ἢ τροποποιήσεων παρακαλοῦμεν δὲ καὶ εὐχόμεθα, ὅπως ταχέως ἐπιστῇ ἡ ἡμέρα, καθ᾿ ἣν καὶ ἡ ἡμετέρα Ἐκκλησία θὰ ἐμψυχωθῇ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ θαυμαστοῦ καὶ μεγαλειώδους πνεύματος τῆς ὁμοθυμίας ἐν τῇ πίστει καὶ τῇ πράξει, ἥτις ἀποτελεῖ τὸ χαρακτηριστικώτερον γνώρισμα τῆς Ἁγίας Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας.

Ἡ Ὑμετέρα Θ. Παναγιότης ἀναμφιβόλως θὰ δεχθῇ προσεχῶς τὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ἀμέσως ἀπὸ τοῦ παλαιφάτου Θρόνου τοῦ Ἱ. Αὐγουστίνου. Ἀλλ᾿ ἐν τούτῳ τῷ μεταξὺ προσερχόμεθα ἡμεῖς ἵνα ὑποβάλωμεν τῇ Ὑμετέρᾳ Παναγιότητι ἀπὸ μέρους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίας τὰ ἐγκάρδια καὶ εἰλικρινῆ ἡμῶν συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ Ὑμετέρᾳ ἐκλογῇ καὶ ἀνυψώσει εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον.

Πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ ἀναμνηστικοῦ ἐπὶ τῷ Κριμαϊκῷ πολέμῳ ναοῦ θὰ ἀναπέμπωμεν δεήσεις ἐν πάσῃ ἱερουργίᾳ ὑπὲρ τῆς Ὑμε-

τέρας Θ. Παναγιότητος, ἐπικαλούμεθα δὲ τὰς εὐχὰς Αὐτῆς, ὅπως ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ Ἐκλησία ἐμπνευσθῇ ὑπὸ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος ἐν τῇ ἐπιδιώξει καὶ ἐπιτεύξει τῆς ἑνότητος καὶ τῆς σταθερᾶς συμπνοίας.

Μετ' ἐλπίδος καὶ ἐμπιστοσύνης προσδοκῶμεν τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν κατὰ τὰς βουλὰς τῆς Θ. Προνοίας, ἡ Ἁγία Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ἡ Ἀγγλικανικὴ θὰ συναφθῶσιν εἰς ἀδιάσπαστον διὰ παντὸς ἑνότητα, ἥτις θὰ ἐπουλώσῃ ἐπὶ τέλους μίαν βαθεῖαν καὶ ὀδυνηρὰν πληγήν, διανοιγεῖσαν ἐπὶ τοῦ σώματος τοῦ Κυρίου ἡμῶν.

Τὴν ὑποδοχὴν ταύτην, ἧς ἀξιοῖ ἡμᾶς σήμερον ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θεωροῦμεν ὄχι ἁπλῶς ὡς προσωπικὴν ἡμῶν τιμήν, ἀλλὰ καὶ ὡς τιμὴν πρὸς τὴν Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίαν, τῆς ὁποίας εἴμεθα διάκονοι καὶ ἐκπρόσωποι.

Εὐελπιστοῦμεν δὲ ὅτι ἡ Ὑμετέρα Παναγιότης θὰ ἐπιδαψιλεύσῃ ἡμῖν τὴν τιμὴν τῆς φιλίας Αὐτῆς ὡς ἀνταπόδομα τῆς προσευχῆς ἡμῶν ὑπὲρ ὑγείας καὶ εὐημερίας Αὐτῆς καὶ ὑπὲρ εἰρήνης καὶ σωτηρίας τῆς Ἁγίας Ὀρθοδ. Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν ἀπὸ τοσούτου χρόνου ὑπεραγαπῶμεν.

ΛΔ'

Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Αἰδεσιμώτατε Πρεσβύτερε τῆς σεβασμίας καὶ πεφιλημένης ἡμῶν Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τέκνα αὐτῆς τίμια καὶ λίαν ἡμῖν ἀγαπητά.

Εἶνε βαθεῖα ἡ συγκίνησις ἡμῶν ἐπὶ τῇ ὑμετέρᾳ προσελεύσει εἰς τὸ ἱερὸν τοῦτο Κέντρον τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἵνα συγχαρῆτε φιλοφρόνως ἡμῖν ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ ἡμῶν ὡς Ἀρχιεπισκόπου Κων/πόλεως καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

Οἱ ἐγκάρδιοι ὡραῖοι λόγοι, οὓς ἐπὶ τούτῳ προσεφωνήσατε ἡμῖν ἐκ μέρους τῆς τετιμημένης ὑμῶν παροικίας καὶ ἐν οἷς τοσοῦτον ἐκφραστικῶς ἐκδηλοῦνται τὰ γενικὰ αἰσθήματα τῆς ὅλης ὑμῶν Ἐκκλησίας πρὸς τὴν ἡμετέραν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ τὸ ἐνταῦθα ἱερὸν αὐτῆς Κέντρον, ἀπηχοῦσι βαθέως ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν.

Ἀποδεχόμεθα τὰς εὐχὰς ὑμῶν, ἀγαπητὲ ἡμῖν αἰδεσιμώτατε πρεσβύτερε, καὶ εὐγενῆ τέκνα τῆς Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίας, μετ' ἐνδομύχου εὐχαριστήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης.

Ἐτονίσατε ἐν τῇ ὡραίᾳ προσφωνήσει ὑμῶν τοὺς δεσμούς, οἵτινες, χάριτι θείᾳ, ἀνεπτύχθησαν καὶ ὑφίστανται μεταξὺ τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν, ἐκδηλοῦντες τὸ ἀκραιφνὲς καὶ ἐγκάρδιον τῆς ἐφέσεως καὶ τῆς προσπαθείας αὐτῶν ὑπὲρ τῆς γενικῆς εἰρήνης καὶ ἑνότητος πρὸς ἀλλήλας τῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Χριστοῦ.

Διαβεβαιούμεθα ὑμᾶς καὶ διακηρύττομεν, ὅτι οἱ δεσμοὶ οὗτοι, οἵτινες ἐν ταῖς σχέσεσι τῶν ἡμετέρων Ἐκκλησιῶν ἔχουσιν ἀναμφιβόλως ὑπερβῇ ἤδη ἐπ᾿ αἰσίοις τὰ ὅρια τῆς ἁπλῆς ἐξωτερικῆς ἐγκαρδιότητος, καὶ ἔχουσιν ἤδη, χάριτι θείᾳ, ἀποβῇ θερμῶς ἀδελφικοί, θέλουσι τύχῃ πολλῆς καὶ συντόνου ὑφ᾿ ἡμῶν προσοχῆς, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου προκατόχου ἡμῶν, πρὸς τὴν περαιτέρω τόνωσιν καὶ προαγωγὴν αὐτῶν.

Ἐν τῇ πρὸς τοῦτο ἐφέσει καὶ προσπαθείᾳ ἡμῶν ἰδιαιτέραν θέλομεν αἰσθάνεσθαι εὐχαρίστησιν βλέποντες ἐπαυξανομένην τὴν σχέσιν καὶ συνάφειαν τῆς ὑμετέρας τετιμημένης παροικίας πρὸς τὰ καθ᾿ ἡμᾶς. Ἡ ἐγκάρδιος συμμετοχὴ τῆς ὑμετέρας παροικίας εἰς τὸ πρόσφατον πένθος ἡμῶν τὸ ἐκ τῆς τελευτῆς τοῦ γεραροῦ προκατόχου ἡμῶν ἀειμνήστου Πατριάρχου Βασιλείου, ἥτις ἐξεδηλώθη καὶ διὰ τῆς πρόφρονος συμμετοχῆς καὶ συνδεήσεως μεθ᾿ ἡμῶν τῆς ὑμετέρας ἀγαπητῆς αἰδεσιμότητος ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ὑπῆρξε λίαν εὐάρεστος καὶ παραμυθητικὴ καὶ θεωροῦμεν εὔκαιρον κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, ἵνα ἐκφράσωμεν ἰδιαιτέρως εὐχαριστίας ἐπ᾿ αὐτῇ.

Ἀπονέμοντες ὑμῖν μετ᾿ ἀγάπης τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἡμῶν καὶ τοῦ καθ᾿ ἡμᾶς Ἁγιωτάτου Θρόνου, ἀσπασμὸν δὲ ἀδελφικὸν δι᾿ ὑμῶν ἀπευθύνοντες καὶ τῇ σεβασμίᾳ καὶ πεφιλημένῃ ἡμῖν Ἐκκλησίᾳ ὑμῶν, τῷ τετιμημένῳ αὐτῆς πρωθιεράρχῃ, Σεβασμιωτάτῳ Κόσμο Λάγγ, ὅστις διὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ κλεΐζει αὐτήν, καὶ ἁπάσῃ τῇ σεπτῇ Ἱεραρχίᾳ, τῷ κλήρῳ καὶ τῷ πληρώματι αὐτῆς, ἐξαιτούμεθα ὑμῖν καὶ πᾶσι πᾶσαν εὐλογίαν καὶ χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οὗ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΛΣΤ

Αἰδεσιμώτατε Πρωθιερεῦ

καὶ ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί,

Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλόφρων πρόσκλησις τὴν ὁποίαν ἀπηυθύνατε πρὸς τὴν Α. Θειοτάτην Παναγιότητα τὸν Οἰκουμ. Πατριάρχην κ. κ. Φώτιον διὰ τὴν σημερινὴν ἑορτήν, ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη ἀπόδειξιν τῶν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο ἡμῶν Ἐκκλησιῶν.

Ἡ Α. Θ. Π. μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχαριστιῶν λαβοῦσα γνῶσιν τῆς προσκλήσεως ὑμῶν, διαβιβάζει δι᾿ ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ Αὐτῆς ἀντιπροσώπου τὴν Πατριαρχικὴν Αὐτῆς εὐχὴν καὶ εὐλογίαν.

Μὴ ἀμφιβάλλετε, ὅτι ἡ Α. Θ. Π. προσεύχεται μεθ᾿ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην καὶ συμμερίζεται πλήρως τὴν ἁγίαν ὑμῶν χαρὰν ἐπὶ τῇ ἐπαναλήψει τῆς θείας λατρείας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἱστορικῷ τούτῳ ναῷ, ὅπου ὁ εὐσεβὴς λαὸς τῆς Ἀγγλικανικῆς παροικίας εὑρίσκει

τὴν οὐρανίαν γαλήνην καὶ τὴν παρηγορίαν τῆς θρησκείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου καὶ τῆς ἀνησυχίας τῆς ζωῆς.

Εἶμαι εὐτυχὴς διότι εὑρίσκομαι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου καὶ Ὑπάτου Ἀρχηγοῦ τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ διαβιβάζω τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α. Θ. Π. καὶ τῆς Ἁγ. καὶ Ἱ. Συνόδου πρὸς τὸν αἰδεσιμ. πρωθιερέα κ. Πόλλαρδ καὶ πρὸς ὅλην τὴν Ἀγγλικανικὴν παροικίαν.

Ἡ Α. Θ. Π., συνεχίζουσα μετ᾽ ἀγάπης τὴν παράδοσιν τῶν προκατόχων Αὐτῆς, καλλιεργεῖ φιλικὰς σχέσεις πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς ἀδελφῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπον Καντουαρίας κ. Κόσμο Λάγκ, μὲ τὴν βεβαίαν ἐλπίδα, ὅτι διὰ τῶν σχέσεων τούτων προάγεται τὸ ἔργον τῆς ἑνώσεως. Καὶ διὰ τοῦτο, μετὰ πατρικῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης περιβάλλει τὸ ἐνταῦθα ποίμνιον τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ εὔχεται διὰ τὴν πρόοδον αὐτοῦ ἐν τῇ θρησκευτικῇ ζωῇ.

Γνωρίζων μετὰ πόσης ἀγάπης παρακολουθεῖ τὸ Οἰκουμεν. Πατριαρχεῖον τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας ὑμῶν, εἶμαι εὐτυχὴς διότι αἰσθάνομαι ὅτι ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν παρουσία μου καὶ ἡ πρὸς ὑμᾶς ἐπικοινωνία μου ἐξυπηρετεῖ τὴν προσέγγισιν τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγ. Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ἡμῶν ἀδελφοί.

Η Α. Θ. Π. ΕΝ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΩι

Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Εἰσοδίων τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου [21], πανηγυρίζοντος τοῦ ἐν Σταυροδρομίῳ φερωνύμου ἱ. ναοῦ, ἐτελέσθη ἐν αὐτῷ ἡ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία ἐν μέσῳ πολυπληθεστάτου ἐκκλησιάσματος. Τὴν Α. Θ. Π., κατελθοῦσαν τοῦ αὐτοκινήτου, ὑπεδέχθη ἐν μέσῳ κωδωνοκρουσιῶν καὶ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς καὶ ἀγάπης, ὁ ἱ. κλῆρος Σταυροδρομίου, ἡγουμένου τοῦ ἀρχιερατ. προϊσταμένου, θεοφ. Ἐπισκόπου Μιλήτου κ. Αἰμιλιανοῦ, μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἱ. ναοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κεντρ. Γραφείου τῆς Κοινότητος. Ἡ Α. Θ. Π., ᾗτινι συνιερούργησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Κυζίκου, Νικαίας, Χαλκηδόνος, Πριγκηπονήσων, Σάρδεων, Ἡλιουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως καὶ Μύρων, μετὰ τὴν εὐαγγελικὴν περικοπήν, ἀπηύθυνε πρὸς τὸ ἐκκλησίασμα λόγον μεστὸν σοφῶν παραινέσεων καὶ συμβουλῶν περὶ τῶν καθηκόντων πάντὸς χριστιανοῦ. Κατὰ δὲ τὴν εἴσοδον τῶν Τι-

μίων δώρων ἐμνημόνευσε τῶν Μακ. Πατριαρχῶν, τῶν Προέδρων τῶν Ὀρθοδ. Ἐκκλησιῶν, τῶν συλλειτουργῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν παρισταμένων ὀφφικιάλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, τῶν μελῶν τῆς Κεντρ. Ἐφορείας καὶ τῶν ἀοιδίμων εὐεργετῶν τῆς Κοινότητος.

Μετὰ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου, παραταθεῖσαν πλέον τῆς ὥρας, ἐγένετο δεξίωσις ἐν τῇ Κοινοτικῇ Αἰθούσῃ, καθ' ἣν προσῆλθον καὶ ὑπέβαλον τὰ σέβη αὐτῶν ὅ τε ἀρχιερατικῶς προϊστάμενος, ἡ Κεντρ. Ἐφορεία, ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ναοῦ καὶ ἄλλα ἔγκριτα μέλη τῆς Κοινότητος. Ὁ θεοφιλέστ. Ἐπίσκοπος ἅγιος Μιλήτου, προσφωνῶν τὴν Αὐτοῦ Θειοτ. Παναγιότητα, ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Κοινότητος καὶ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸ Σεπτὸν Αὐτῆς πρόσωπον, ὅπερ ἀρρήκτως συνέδεσε πρὸς τὴν Κοινότητα Σταυροδρομίου ἡ πιστὴ καὶ ἀφωσιωμένη ἐν αὐτῇ ἐπισκοπικὴ Αὐτῆς διακονία. Ἡ Α. Θ. Παναγιότης βαθύτατα συγκεκινημένη ἐκ τῶν θερμῶν ἐκδηλώσεων, ἀπήντησε καταλλήλως, ἐπαινέσασα τὸ ἔργον τοῦ ἀρχιερ. προϊσταμένου, τῆς Κεντρ. Ἐφορείας καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ διαβεβαιουμένη περὶ τῆς πατρικῆς Αὐτῆς στοργῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὴν Κοινότητα. Ἡ Α. Θ. Π. ἀπῆλθε περὶ ὥραν 1. 30' προπεμφθεῖσα μετὰ τῶν αὐτῶν τιμητικῶν ἐκδηλώσεων.

Κατωτέρω παραθέτομεν τόν τε παραινετικὸν λόγον τῆς Α. Θ. Π., τὴν προσφώνησιν τοῦ θεοφιλ. Ἐπισκόπου Μιλήτου καὶ τὴν εἰς ταύτην ἀπάντησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ ἡμῶν τέκνα,

Μετ' ἀφάτου χαρᾶς ἐπαναβλέπομεν ὑμᾶς μετὰ πάροδον ὁλοκλήρων ἐνιαυτῶν, ὑμᾶς τὸ παλαιὸν καὶ ἤδη τὸ πεφιλημένον ἡμῖν νέον ποίμνιον, τὸ ὁποῖον τοσοῦτον ἠγαπήσαμεν, τοσοῦτον ἐξετιμήσαμεν καὶ μετὰ τοῦ ὁποίου τοσοῦτον ἐκοπιάσαμεν ὑπὲρ τοῦ πλησίον καὶ τὸ ὁποῖον καὶ νῦν θὰ κατέχῃ τὴν πρώτην θέσιν ἐν τῇ στοργῇ καὶ τῇ ἀγάπῃ ἡμῶν, ἐφ' ὅσον ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἐπρωτοστάτησε καὶ πρωτοστατεῖ καὶ θὰ πρωτοστατῇ ἐν τοῖς ἔργοις τῆς πίστεως, τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὰ ἱερά, τὰ τίμια καὶ τὰ ὅσια τῆς Ἐκκλησίας.

Χαιρετίζοντες λοιπὸν πάντας ὑμᾶς ἐπὶ τῇ μετὰ ὁλοκλήρους ἐνιαυτοὺς πρώτῃ ἡμῶν ταύτῃ ἐπικοινωνίᾳ, εὐλογοῦμεν ὑμᾶς ἀποστολικῶς καὶ εὐχόμεθα θερμῶς καὶ διαπύρως, ὅπως ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγ. Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Ναί, τέκνα ἡμῶν ἀγαπητὰ ἐν Κυρίῳ, εὐχόμεθα ὅπως ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ ᾖ διαρκῶς καὶ ἰσοβίως μεθ' ὑμῶν, ἵνα ζῆτε ἐν χαρᾷ, ἐν εὐτυχίᾳ καὶ δόξῃ.

Ἀλλὰ τοῦτο, ἡ χαρὰ δηλαδὴ ὑμῶν, ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δόξα δεν θὰ

εἶνε μόνον τὸ ἀντικείμενον τῆς ἡμετέρας εὐχῆς, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν ποιούμεθα, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὸ κυριώτατον ἀντικείμενον τῆς ἡμετέρας μερίμνης, τοῦ κόπου, τοῦ πόνου καὶ τῆς φροντίδος, διότι ἡ ἐπιθυμία ἡμῶν καὶ ὁ πόθος ἡμῶν εἶνε νὰ βλέπωμεν τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἐμπιστευθὲν ἡμῖν πολύτιμον ποίμνιον, ὑπὲρ οὗ ἔθυσε τὸ ἅγιον Αὐτοῦ αἷμα καὶ σταυτὸν καὶ θάνατον ὁ Κύριος τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου ὑπέμεινε, νὰ βλέπωμεν, λέγομεν, τὸ πεφιλημένον ἡμῖν ποίμνιον ὡς ἄμπελον ἐνκληματοῦσαν, ὡς καρποφόρον δένδρον διαρκῶς ὡραίους τὴν ὄψιν καὶ γλυκεῖς τὴν βρῶσιν καρποὺς παράγον, ὡς πηγὴν ἀένναον ὕδωρ ζωῆς καὶ ἁγιασμοῦ ὑπὲρ τοῦ πλησίον ῥέουσαν καὶ δροσίζουσαν τοὺς ὑπὸ τοῦ καμάτου τῆς ταλαιπωρίας πάσχοντας καὶ κεκμηκότας ἀδελφούς, ὡς ψυχὴν μίαν ἔχουσαν ἐπιθυμίαν, τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ὁποῖον νὰ ἀποτελῇ λαμπάδα, ἥτις νὰ ὁδηγῇ αὐτὸ εἰς νομὰς σωτηρίους, εἰς τὸν τόπον τῆς χαρᾶς, τῆς ζωῆς καὶ τῆς εὐτυχίας, εἰς τὸν τόπον, δι᾽ ὃν προωρίσθημεν ὑπὸ τῆς θείας ἀγάπης καὶ τῆς θείας ἀγαθότητος.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο, τὸ ἔργον τῆς ποιμαινούσης Ἐκκλησίας ὡς ἐκ τῆς φύσεως αὐτοῦ καὶ τῆς εὐρύτητος τοῦ κύκλου, εἰς ὃν ἀναφέρεται, διότι ἀναφέρεται εἰς ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας, ἀνεξαρτήτως τῆς κοινωνικῆς θέσεως καὶ μορφώσεως αὐτῶν, ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς ἀντιλήψεως, ἡ ὁποία προέρχεται ἐκ τῆς διαφορᾶς τῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἀνατροφῆς καὶ καθόλου τῆς ἐπιδράσεως τοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς συγχρόνου σκέψεως, τὸ ἔργον, λέγομεν, τοῦτο εἶνε βεβαίως δύσκολον, ἐπίμοχθον καὶ πολύμοχθον. Ἀλλὰ τοῦτο οὐδαμῶς πτοεῖ ἡμᾶς, ἀφ᾽ ἑνὸς μὲν διότι ὁ Θεὸς ἐνισχύει τὸν ἐργάτην τὸν κοπιῶντα εἰς καταρτισμὸν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ἀφ᾽ ἑτέρου δὲ διότι ἡ εὐλάβεια τοῦ ποιμνίου ἡμῶν εἶναι μεμαρτυρημένη. Πρὸς τοῦτο θὰ καταβάλωμεν ὅλας ἡμῶν τὰς φροντίδας, εἰς τοῦτο θὰ ἀφιερώσωμεν ὅλην ἡμῶν τὴν ζωήν.

Μὲ τὴν ἁγίαν αὐτὴν διάθεσιν ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν, μὲ τὰ ἅγια ταῦτα αἰσθήματα ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν, εὐλογοῦμεν ὑμᾶς δι᾽ ἀμφοτέρων τῶν ἀποστολικῶν ἡμῶν χειρῶν, ἐκφράζομεν καὶ αὖθις τὴν ἄπειρον ἡμῶν χαράν, διότι καὶ πάλιν ὑπὲρ ὑμῶν θὰ κοπιῶμεν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν τὸν δρόμον τὸν καλὸν θὰ τρέχωμεν, καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν χάριν τοῦ Χριστοῦ ἐφ᾽ ὑμᾶς, τὰ τέκνα ὑμῶν, τὰ ἔργα ὑμῶν, τὰς εἰσόδους καὶ ἐξόδους ὑμῶν.

Προσφώνησις τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Μελήτου.

Συναίσθημα χαρᾶς καὶ εὐγνωμοσύνης, Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, πληροῖ τὰς καρδίας πάντων ἡμῶν, ἐν εὐσεβεῖ συναγερμῷ ὑποδεχομένων σήμερον τὴν Σὴν Σεπτὴν Κορυφήν· χαρᾶς μὲν διότι τὸ πρῶτον ἤδη ἀξιούμεθα ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς

καὶ Πατριαρχικῆς εὐχῆς καὶ εὐλογίας παρ' Ἐκείνου, ὃν καλῶς ἐγνωρίσαμεν καὶ ἐξετιμήσαμεν καὶ ἠγαπήσαμεν ὡς Ἐπίσκοπον· εὐγνωμοσύνης δέ, διότι ἡ ἐν μέσῳ ἡμῶν ποθεινοτάτη παρουσία Σου ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς τὴν ὁσίαν, ἀμώμητον καὶ ἀφωσιωμένην διακονίαν Σου ἐν τῇ Κοινότητι ταύτῃ, διακονίαν ἥτις ἐδημιούργησε τοὺς ἁγιωτέρους δεσμοὺς μεταξὺ τοῦ Σεπτοῦ προσώπου Σου καὶ τοῦ Κοινοτικοῦ ἡμῶν Συγκροτήματος.

Οἱ δὲ δεσμοὶ οὗτοι, Παναγιώτατε Δέσποτα, ἐμπνέουσιν εἰς πάντας ἡμᾶς, τούς τε διοικοῦντας τὰ Κοινοτικὰ πράγματα καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν, τὴν πίστιν, ὅτι τὴν πατρικήν Σου στοργὴν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον περὶ τῆς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εὐοδώσεως ἡμῶν, ἔχομεν κτῆμα ἡμῶν τιμιώτατον καὶ ἀναφαίρετον, καὶ ἐν τῇ πίστει ταύτῃ αἰσθανόμεθα κρατυνομένην τὴν προσπάθειαν ἡμῶν.

Διὰ τοῦτο, ἡ παροῦσα ἑορτή, ἰδιαιτέρως ἱερὰ καὶ προσφιλὴς εἰς πάντα Περαιώτην, ὡς γενέθλιος ἡμέρα τῆς ἡμετέρας Κοινότητος, προσλαμβάνει ἐξαιρετικὴν αἴγλην καὶ ἱερότητα διὰ τῆς παρουσίας τῆς Σῆς Σεπτῆς Κορυφῆς, προεξαρχούσης τῆς πανηγύρεως μετὰ τῶν Σεβασμιωτάτων ἁγίων ἀρχιερέων καὶ εὐλογούσης καὶ ἁγιαζούσης ἡμᾶς.

Προσάγων εὐλαβῶς τὴν ἔκφρασιν τῆς βαθείας ἡμῶν εὐγνωμοσύνης, τιμῆς καὶ ἀφωσιώσεως πρὸς τὸ Σεπτὸν πρόσωπον Σοῦ, τοῦ ἐπαξίως προκαθημένου τῆς θεοτιμήτου Μεγ. Ἐκκλησίας, διερμηνεύω ἅμα καὶ τὸν κοινὸν πόθον καὶ τὴν εὐχὴν πάντων ἡμῶν, ὅπως ἡ Σὴ Σεπτὴ Κορυφὴ λαμπρύνῃ ἐπὶ μήκιστον τὸν Ἁγιώτατον Οἰκουμενικὸν Θρόνον, καθοδηγοῦσα ἡμᾶς διὰ τῆς σοφίας καὶ τῆς ἀρετῆς Αὐτῆς εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Ἀμήν!

Ἀντιφώνησις τῆς Α. Θ. Παναγιότητος

Εὐχαριστοῦμεν τῇ Θεοφιλίᾳ σου, τῇ Ἐντίμῳ Κεντρικῇ Ἐφορίᾳ, τῷ ἐκλεκτῷ αὐτῆς προέδρῳ, τῇ ἐντίμῳ Ἐπιτροπῇ τοῦ ἑορτάζοντος ἱστορικοῦ ναοῦ καὶ καθόλου τῷ εὐσεβεῖ λαῷ τοῦ Πέραν διὰ τοὺς ὡραίους λόγους καὶ τὰ θερμὰ καὶ υἱϊκὰ πάντων ὑμῶν αἰσθήματα, τῶν ὁποίων τὴν ἁγνότητα καὶ εἰλικρίνειαν γνωρίζομεν καλῶς καὶ τὰ ὁποῖα βαθέως συγκινοῦσιν ἡμᾶς. Θὰ προσπαθήσωμεν, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, νὰ φανῶμεν χρήσιμοι τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ ἡμῶν, μάλιστα δὲ τῇ προκαθημένῃ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, τὴν ὁποίαν ἐποιμάναμεν ὡς Ἐπίσκοπος καὶ μεθ' ἧς συνεδέθημεν διὰ δεσμῶν ἱερῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ εἶνε ἰσόβιοι. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ αἰσθανόμεθα τὴν ἀνάγκην νὰ συγχαρῶμεν τοῖς διοικοῦσι τὴν μεγαλώνυμον Κοινότητα Σταυροδρομίου διὰ τὴν σύνεσιν, μεθ' ἧς διοικοῦσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπαινέσωμεν τὸν ζῆλον τῆς θεο-

φιλίας σου εἴς τε τὰ ἄλλα ἐπισκοπικά της καθήκοντα καὶ ἰδίως εἰς τὸν θεῖον λόγον, ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὴν ζωὴν τῆς κοινωνίας καὶ τὴν μεγάλην διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ συστήσωμεν αὐτῇ θερμῶς καὶ πατρικῶς συνέχισιν τοῦ ἁγίου ἔργου, τὸ ὁποῖον θὰ τιμήσῃ τὴν θεοφιλίαν σου, θὰ ὠφελήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ θὰ ὁπλίσῃ τὴν κοινωνίαν μὲ τὰ ἱερὰ ὅπλα τῆς ἀμύνης ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς δυστυχίας. Ἐν κατακλεῖδι δὲ καὶ ἵνα μὴ κουράσωμεν ὑμᾶς καταπεπονημένους ἐκ τῆς μακρᾶς προσευχῆς καὶ τῆς συγκινήσεως, εὐχαριστοῦμεν καὶ αὖθις πᾶσιν ὑμῖν καὶ ἐπικαλούμεθα τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ πάντας ὑμᾶς καὶ τοὺς οἴκους ὑμῶν.

Η ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΗΘΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ

[Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 365]

Οὐ μόνον δὲ αὗται καθ᾽ ἑαυτὰς εἶναι ἀληθεῖς ὡς ζῶσαι καὶ πραγματικαί, ἀλλὰ πρὸς διάγνωσιν τῆς ἀληθείας καὶ ἄλλων πραγμάτων ἔχουσι πολλάκις πολλῷ πλείονα ῥοπὴν αἱ ὑπαγορεύσεις τῆς καρδίας ἢ αἱ σκέψεις καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ τῆς ψυχρᾶς διανοίας. Μαρτυρεῖ ἡ εὐστοχία τῶν θυμοσόφως περὶ προσώπων τε καὶ πραγμάτων ἐκφερομένων κρίσεων πολλῶν, καὶ μάλιστα τῶν τῇ καρδίᾳ μᾶλλον ἢ τῇ διανοίᾳ ἀκολουθουσῶν γυναικῶν. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ πρώτη ἡλικία, ἡ ἡλικία τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς καρδίας, κατ᾽ οὐδὲν ὑπολείπεται, ἀλλὰ κρίνει καὶ ἐνεργεῖ πολλάκις πολλῷ εὐστοχώτερον καὶ εὐγενέστερον τῶν ἀκολουθούντων τῷ ψυχρῷ λογισμῷ. Ἀλλ᾽ ὅπερ πολλῷ σπουδαιότερον, ὑπάρχουσι κύκλοι ὅλοι ἐπιστητῶν καὶ πρακτικῶν καὶ ποιητῶν, πρώτην πηγὴν καὶ πρῶτον ὄργανον ἐχόντων τὸ συναίσθημα καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς καρδίας, οἷα τὰ καλιλογικὰ ἢ καλαισθητικά, τὰ ἠθικά, τὰ κοινωνικά, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ πολιτικά, τὰ πλείονα ψυχρότητα λογισμοῦ ἀπαιτοῦντα. Τὰ θυμικὰ καὶ συναισθητικὰ βεβαίως εἶναι μᾶλλον ὑποκειμενικὰ καὶ μᾶλλον εὐμετάβολα, ἧττον διαυγῆ καὶ ἧττον ὡρισμένα καὶ εὐπερίγραπτα, καὶ ὡς τοιαῦτα φαίνονται ὑπολειπόμενα τῶν ἐπὶ μείζονι ἀντικειμενικότητι καὶ μονιμότητι καὶ διαυγείᾳ καὶ εὐχρηστίᾳ διακρινομένων ἐνεργετημάτων τῆς διανοίας καὶ τοῦ λόγου. Ἐκ τούτου δὲ ἔχει ἔκπαλαι ὁ **νοητισμὸς** τὰ πρωτεῖα ὑπὲρ τὸν **συναισθηματισμὸν** ὡς ὁ μόνος μὲν πιστὸς ὁδηγὸς πρὸς εὕρεσιν

τῆς ἀληθείας, ὡς ἀσφαλὲς δὲ κριτήριον καὶ ὡς αὐτὸ τοῦτο Ἄρειος Πάγος ἐν τῇ κρίσει καὶ ἀνακρίσει αὐτῆς, καὶ ἡ ἐκ παίδων ἀγωγὴ καὶ μόρφωσις, ἡ ὡς τὰ πολλὰ ἀφορῶσα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ καλλιεργίαν τῶν διανοητικῶν καὶ γλωσσικῶν δυνάμεων, κρατύνει ἐπὶ μᾶλλον τὴν ὑπόληψιν ταύτην, καὶ μάλιστα παρ᾽ ἀνθρώποις καὶ λαοῖς, οἵτινες, ἐπὶ ὀξυνοίᾳ διαπρέποντες, τὴν θεωρητικὴν ἐνασχόλησιν καὶ σοφίαν περιέπουσιν ὡς τὸ ὕψιστον τῶν πνευματικῶν ἀγαθῶν.

Παρὰ πάντα ὅμως τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ ἔχει ὁ **νοητισμός,** ὅ τε κοινὸς ἢ δημώδης καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς ἢ ἀριστοκρατικός, καὶ τὰ μειονεκτήματα αὐτοῦ, ὅταν δὲν ἀρκῆται εἰς τὰς σφαίρας τὰς ἀποκλειστικῶς τῷ λόγῳ καὶ τῇ διανοίᾳ ἀνηκούσας, εἰς τὰ λογικά, τὰ θεωρητικά, τὰ φυσικομαθητικὰ καὶ τὰ παρόμοια, ἀλλὰ διεκδικῇ καὶ ἐξασκῇ κυριαρχικὰ καὶ ἀπολυταρχικὰ δικαιώματα ἐπὶ παντὸς ἐπιστητοῦ καὶ πρακτοῦ καὶ ποιητοῦ, καὶ οὐ μόνον ὡς **πρὸς τὸ εἶδος,** ὡς πρὸς τὴν μεθοδολογικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν συστηματικὴν ἔκθεσιν αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ ὡς **πρὸς τὴν** οὐσίαν αὐτῶν, καὶ τοῦτο ὄχι **μόνον ἐν οἷς αὕτη μᾶλλον ἢ ἧττον ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν τοῦ νοῦ καὶ τῆς διανοίας,** ἀλλὰ καὶ ἐν οἷς εἶναι ἁπλοῦν ἐπενέργημα τοῦ συναισθήματος καὶ τῆς καρδίας. Αἱ τοιαῦται ὑπερβασίαι τοῦ νοητισμοῦ συνεπάγονται σύγχυσιν τῶν τῶν ἀσυγχύτων καὶ ἀποτελοῦσι κώλυμα πρὸς τὴν προσήκουσαν γνῶσιν καὶ ἐκτίμησιν ἑκάστου πράγματος καὶ προβλήματος κατὰ τὴν οἰκείαν αὐτοῦ φύσιν καὶ γλῶσσαν.

Τὰ προταχθέντα δὲν σκοποῦσι νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν γνώμην, ὅτι ἀπὸ τῶν θρησκευτικῶν πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ πᾶσα χρῆσις τοῦ λόγου καὶ τῆς διανοίας· ἥκιστα τοῦτο· ἀλλ᾽ ὅτι πρέπει νὰ διαχαραχθῶσι τὰ ὅρια τῆς χρήσεως ταύτης. Καθόσον μὲν ὁ θρησκευτικὸς βίος, ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτοῦ καὶ ὁλότητι λαμβανόμενος, δὲν ἰδιάζει οὔτε μόνῃ τῇ κεφαλῇ, οὔτε μόνῃ τῇ καρδίᾳ, ἀλλ᾽ ἀνήκει εἰς ὅλον τὸν ἄνθρωπον, τό τε διανοητικὸν αὐτοῦ καὶ τὸ συναισθητικὸν καὶ τὸ βουλητικόν, κατὰ τοσοῦτον περιλαμβάνει καὶ στοιχεῖα, ὑπαγόμενα εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς διανοίας· καθόσον δὲ ἐκλαμβάνεται καὶ ἐξετάζεται ἐν τῇ ἔτι ἀμορφώτῳ καὶ ἀναναπτύτετῳ καταστάσει, ὡς τις πρωτόγονος θρησκευτικὸς πυρήν, ὡς ἰδίᾳ τις ὁρμὴ τοῦ πνεύματος ἔμφυτος, ὅπως καὶ αἱ ἄλλαι ἡμῶν πνευματικαὶ ὁρμαί, ἐξέρχεται τῆς δικαιοδοσίας τοῦ νοῦ, καὶ ὡς πρῶτον ὄργανον γνώσεως ἔχει αὐτὸ τὸ συναίσθημα· καὶ δὲν ἔχει ὥς τι παθητικόν, ὡς συναίσθησιν **ἐξαρτήσεως** ἀπὸ ἀνωτέρων τινῶν καὶ ἰσχυροτέρων δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικότητι, ἐν τῇ πρώτῃ δηλ. καὶ ἁπλουστάτῃ αὐτῆς μορφῇ ἐμφανίζεται ἡ θρησκευτικότης ὥς τις ἕλξις καὶ φορὰ τοῦ πνεύματος πρὸς ὅ,τι νεολογικῶς ὀνομάζομεν **ἰδεῶδες,** ὥς τις ἔφεσις ἢ

νοσταλγία πρὸς τὰ οἰκεῖα αὐτῇ καὶ συγγενῆ, πρὸς τὰ ὑπὲρ αἴσθησιν, ὡς ἕλξις καὶ φορὰ ἀνάλογος μὲν πρὸς ἃς ἔχομεν ἄλλως ἐμφύτους ὁρμὰς εἴτε λ. χ. πρὸς τὸ συμπαθεῖν τοῖς ὁμοίοις καὶ συγγενέσιν, εἴτε πρὸς τὸ μὴ στέργειν τὰ παρόντα, ἀλλ' ἀεὶ ζητεῖν τὰ κρείττω καὶ τελειότερα, ἔχουσα ὅμως τοῦτο ἴδιον, ὅτι τὸ ὡς οἰκεῖον καὶ συγγενὲς καὶ κρεῖττον ἀορίστως πως ποθούμενον ἐπίσης ἀορίστως ἰνδάλλεται ὡς εὑρισκόμενον ἐντὸς τῆς σφαίρας τοῦ συνήθους βίου, πέραν τῶν ἀμέσως προσπιπτόντων ταῖς αἰσθήσεσιν, ἐν περιβάλλοντι κατά τε τὴν δύναμιν καὶ λοιπὴν ἐπιβολὴν ὑπερέχοντι καὶ τῶν μάλιστα θαυμαζομένων ἐκ τῶν συνήθων τοῦ βίου, ὡς τοιοῦτον δὲ ἐμποιεῖ καὶ ἀνάλογα αἰσθήματα, ὡς τὰ πολλὰ ἀόριστα ἢ μικτά, τέρψεως καὶ ἀθυμίας, θαυμασμοῦ καὶ εὐλαβείας. Δὲν ἐλλείπει βεβαίως οὐδὲ ἐπὶ ταύτης τῆς ὁρμῆς τὸ συμβαῖνον ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁρμῶν, ἡ καθ' ὡρισμένα τινὰ στάδια τῆς ἡλικίας καὶ τῆς ἀναπτύξεως **διέγερσες** τῶν ἐνουσῶν ὁρμῶν καὶ δι' ἐπιδράσεων ἔξωθεν. Καὶ ἀνεξαρτήτως δηλ. τῶν οἱωνδήποτε εἰσηγήσεων ἢ ἐπιδράσεων τοῦ στενοῦ ἢ εὐρέος περιβάλλοντος, αὐτὴ ἡ θέα τῶν θαυμασίων τοῦ σύμπαντος φαινομένων εἶναι ἱκανὴ νὰ ἐμποιήσῃ καὶ τῷ ὀλίγον τι σκεπτομένῳ τὴν συναίσθησιν τῆς τε ἰδίας σμικρότητος καὶ ἀδυναμίας καὶ τῆς ἀτελείας τῆς ἐπιγείου ὑπάρξεως, συναίσθησιν, ἥτις γίνεται μὲν ἀθυμίας τινὸς πρόξενος δι' αὐτὰς ταύτας τὰς ἀτελείας τῆς ἰδίας ὑπάρξεως, ἡ αὐτὴ ὅμως ἐμποιεῖ τινα καὶ ἐνδόμυχον χαρὰν ἐπὶ τῇ σκέψει, ὅτι καὶ μικρὸς ὢν καὶ ἀσθενὴς ἀπέναντι τῶν ὁρωμένων τε καὶ νοουμένων μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν, μετέχει τινὸς καὶ αὐτὸς μεγαλείου καὶ ὑπεροχῆς πνευματικῆς ἀπέναντι τῶν περὶ αὐτὸν πλασμάτων. Ὅμοια συναισθήματα μικτὰ ἐμποιεῖ ἡ αὐτὴ συναίσθησις τῆς ἰδίας σμικρότητος καὶ ἀδυναμίας, συνδυαζομένη μετ' ἄλλης τινὸς σκέψεως καὶ ταύτης εὐχερῶς ὑποβαλλομένης ὑπὸ τῶν ἐκτάκτων τῆς φύσεως φαινομένων, τῆς σκέψεως, ὅτι τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἐν τῷ παντὶ ὑπερέχοντα ὄντα δὲν εἶναι πάντῃ ἄσχετα πρὸς ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ἔχουσι ῥοπήν τινα καὶ ἐφ' ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῶν καθ' ἡμᾶς, ἐπί τε καλοῦ καὶ τοῦ ἐναντίου. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἁπλούστατα τὸ στοιχειωδέστατον ἐκεῖνο θρησκευτικὸν αἴσθημα, ὅπερ τινὲς ἐπειράθησαν νὰ ἀναγάγωσιν εἰς παντοίας περιπετείας ἀταυϊστικάς, **ὁ φόβος ἀπὸ ὑπερανθρώπων ὄντων,** αὐτὴ ἡ **δεισιδαιμονία,** ἥτις καθιερώθη μὲν ἐπὶ κακοῦ, πρὸς δήλωσιν τοῦ μωροῦ καὶ περιδεοῦς δουλικοῦ φόβου διὰ μόνην τὴν δύναμιν καὶ ὑπεροχὴν τῶν δαιμόνων καὶ τὰ ἐπακόλουθα τῆς δυσμενείας αὐτῶν, ἐλέγετο ὅμως τὸ πάλαι καὶ ἐπὶ καλοῦ (Πραξ. 17,22 κ. ἑξ. πρβλ. καὶ Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 3, 3, 58. Ἀγησιλ. 11, 8. Ἀριστοτ. Πολιτ. 5, 11), συνωνύμως τῇ **εὐλαβείᾳ** καὶ **εὐσεβείᾳ,** ὡς φόβος μὲν διὰ τὴν ὑπέροχον δύναμιν τοῦ θείου, οὐδὲν ὅμως ἔχων τὸ ἀγωνιῶδες, μετέχων δὲ μᾶλλον εὐφροσύνης

τινός, ὡς συνημμένος μετὰ τιμῆς καὶ θαυμασμοῦ διὰ τὰς προσούσας αὐτῷ ὑπερφυεῖς ἰδιότητας καὶ τελειότητας. Εἶναι ἴδιον τῶν στοιχειωδῶν θρησκευτικῶν αἰσθημάτων τὸ ἐν ἀρχῇ ἀκαθόριστον καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀδιάκριτον, μέχρις οὗ κατὰ μικρὸν καθορίσῃ αὐτὴ ἡ **διάνοια** καὶ μεταποιήσῃ εἰς τόσας **ἐννοίας** καὶ **δοξασίας θρησκευτικὰς** κατά τε τὴν ἰδίαν αὐτῆς γλῶσσαν, καὶ ἀναλόγως τοῦτο μὲν τῶν πόθων καὶ νοσταλγιῶν τῆς καρδίας, τοῦτο δὲ τῆς ἑκάστοτε πνευματικῆς ἀναπτύξεως εἴτε ἀτόμων μόνων, εἴτε καὶ τοῦ ὅλου κοινωνικοῦ περιβάλλοντος. Ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ κατὰ τόπους καὶ καιροὺς ποικιλία αὐτῶν καὶ δὴ καὶ τὸ τροποιήσιμον αὐτῶν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον. Ἀναλλοίωτος βεβαίως δὲν εἶναι οὐδ᾽ αὐτὴ ἡ ἀρχέγονος θρησκευτικὴ ὁρμή, ἀλλὰ δεκτικὴ οὖσα ἐπιδράσεων ἔσωθεν ἢ ἔξωθεν, ὑπὸ ὅρους μὲν εὐνοϊκοὺς ἀναπτύσσεται καὶ παραθήγεται ἐπὶ τὸ βέλτιον, ὑπὸ δὲ ἐναντίους ὅρους ἀπαμβλύνεται καὶ ἀποβαίνει ἀνενέργητος. Μείζονα ὅμως καὶ εὐχερεστέραν τὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον ἢ ἐπὶ τὸ χεῖρον τροπὴν ἔχουσι τὰ **πικράγωγα τῆς διανοίας**, αἱ ἔννοιαι καὶ δοξασίαι αἱ θρησκευτικαί, εἴτε ἐκ λόγων ἐσωτερικῶν, ἐκ τῆς ἑκάστου ἀνθρώπου ἢ ἑκάστου λαοῦ διανοητικότητός τε καὶ ἠθικότητος, εἴτε ἐξ ἀφορμῶν ἐξωτερικῶν, ἐξ ἐπιδράσεως καὶ ἐπιβολῆς ἀτόμων τε καὶ συστημάτων τῶν μὲν ὡς ἀληθῶς πεφωτισμένων καὶ θεοφορήτων, τῶν δὲ ἐπ᾽ ἀγαθῇ συνειδήσει ἢ ἄλλως πλανωμένων τε καὶ πλανώντων τοὺς εὐαπατήτους καὶ εὐπαραγώγους.

[Ἕπεται συνέχεια] Β. ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς Δημοκρατίας.—Εἰς τὸ ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας διαβιβασθὲν πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμὰλ Πασᾶν συγχαρητήριον τηλεγράφημα τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐλήφθη ἡ ἑξῆς εὐχαριστήριος ἀπάντησις:

Ἄγκυρα, 5/11/29

Πρὸς τὸν Ρωμαῖον Πατριάρχην Κων/πόλεως

Κύριον Φώτιον

Εὐχαριστῶ ἐπὶ τοῖς συγχαρητηρίοις Ὑμῶν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας

Γαζῆ Μουσταφᾶ Κεμάλ.

Ἐπίσημοι ἐπισκέψεις. — Ὁρισθείσης τῆς σχετικῆς ἡμέρας καὶ ὥρας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Μαξίμου καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου τῶν Πατριαρχείων κ. Εὐθ. Μαυρίδου, ἐπεσκέφθη τῇ 27 λήξαντος μηνὸς τὸν Ἐξοχώτατον Νομάρχην Μουχιεδδὶν βέην, γενομένη φιλοφρονέστατα δεκτή.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Πατριαρχικαὶ χοροστασίαι καὶ λειτουργίαι.—Εὐλαβεῖ προσκλήσει τῶν οἰκείων ἐκκλησιαστικῶν Ἐπιτροπῶν ἡ Α. Θ. Π. ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν [8] ἐχοροστάτησεν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἐκκλησιάσματος ἐν τοῖς πανηγυρίζουσιν ἱ. ναοῖς Ταξιαρχῶν Βαλατᾶ, κατὰ τὸν ἑσπερινόν, καὶ Ταξιαρχῶν Μ. Ρεύματος, κατὰ τὴν θ. λειτουργίαν, γενομένη δεκτὴ μετὰ πολλῶν ἐνδείξεων τιμῆς. Μετὰ τὸ πέρας τῆς θ. λειτουργίας ἡ Α. Θ. Π. ἐδεήθη, κατὰ τὰ εἰωθότα, ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἱ. ναοῦ Μ. Ρεύματος κειμένων ἀειμνήστων Πατριαρχῶν.

— Ὡσαύτως ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τῇ 13ῃ λ. μ.- ἑορτῇ τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Χρυσοστόμου, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, ἐν τῷ παραθρονίῳ, ἄνευ μανδύου καὶ ποιμαντορικῆς ῥάβδου, ἐν τῷ Πατρ Θρόνῳ τοποθετηθείσης τῆς σεπτῆς εἰκόνος τοῦ ἁγίου.

— Ἐν τῷ αὐτῷ Ναῷ ἐχοροστάτησεν ἐπίσης μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν ἀρχιερέων τῇ Κυριακῇ [18], καθ' ἣν ἐκήρυξε τὸν θ. λόγον ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Ἐλαίας κ. Ἀγαθάγγελος, ἀρχιερ. προϊστάμενος Γαλατᾶ, καὶ τῇ Κυριακῇ [24], τὸν θ. λόγον κηρύξαντος τοῦ θεοφ. Ἐπισκόπου Τρῳάδος κ. Εὐσταθίου.

— Ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Ἐνδόξου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, ἱδρυτοῦ καὶ πρώτου Ἐπισκόπου τῆς Ἐκκλησίας Κων/πόλεως, ἐτελέσθη ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχ. Ναῷ [30] ἡ νενομισμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ λειτουργία, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Π. τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου κ. κ Φωτίου Β΄ συνιερουργούντων δ' Αὐτῇ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Κυζίκου, Νικαίας, Χαλκηδόνος, Δέρκων, Προύσης, Πριγκηποννήσων, Σάρδεων, Σηλυβρίας, Ροδοπόλεως, Ἡλιουπόλεως, Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Χριστουπόλεως, Μύρων καὶ Λαοδικείας, ἐν πυκνοτάτῃ συρροῇ ἐκκλησιάσματος, ἐν ᾧ διεκρίνοντο οἱ ὀφφικιάλοι τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ὁ ἐνταῦθα παρεπιδημῶν ἄγγλος πρωθιερεὺς Μάλτας Dr Wigram καὶ πολλοὶ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς. Κατάλληλον πανηγυρικὸν λόγον ἐξεφώνησεν ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός, ἀρχιερατ. προϊστάμενος Σταυροδρομίου, ἐπὶ δὲ τῇ εἰσόδῳ τῶν Τιμίων δώρων ἡ Α. Θ. Π. ἐμνημόνευσε τῶν Μακαρ. Πατριαρχῶν, τῶν προέδρων τῶν Ὀρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, τῶν συλλειτουργῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν ὀφφικιάλων τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, ἐν τέλει δὲ τῆς θ. λειτουργίας, προσαχθέντος δίσκου κολλύβων, ἡ Α. Θ. Π. ἐδεήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν καὶ αἰωνίας μνήμης τῶν ἀοιδίμων Πατριαρχῶν.

Μνημόσυνον.—Ἐν πυκνῇ συρροῇ λαοῦ ἐτελέσθη τὸ τεσσαρακονθήμερον μνημόσυνον τοῦ ἀοιδίμου καὶ μακαριστοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ΄ [10] ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, προεξαρχούσης τῆς Α. Θ. Π. μετὰ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν. Μετὰ τὴν ἐπιμνημόσυνον δέησιν, ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Μιλήτου κ. Αἰμιλιανός, ἐξεφώνησε τὸν ἀλλαχοῦ τοῦ παρόντος τεύχους δημοσιευόμενον λόγον, ἐξάρας τὰς ἀρετὰς καὶ τὸ καθόλου ἀρχιερατικὸν καὶ Πατριαρχικὸν ἔργον τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου.

'Ονοματικαὶ ἑορταί. — Ἡ Α. Θ. Π. ἐπισκεψαμένη κατ' οἶκον συνεχάρη τὸν ἐκ τῶν Συνοδικῶν Σεβ. Μ/την Ἡλιουπόλεως κ. Γεννάδιον [17] ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ του ἑορτῇ.

— Τηλεγραφικῶς δὲ συνεχάρη τοὺς ἑορτάζοντας Μακ. 'Αρχιεπίσκοπον 'Αθηνῶν κ. Χρυσόστομον [13] καὶ τοὺς Σεβ. Μ/τας Φλωρίνης, Καβάλλας καὶ Τυρολόης [13] καὶ Θεσσαλονίκης [17].

—'Από μέρους τῆς Α. Θ. Π. ἐπεσκέψατο τὸν ἑορτάζοντα θεοφ. Ἐπίσκοπον Χαριουπόλεως κ. Γεννάδιον ὁ πανοσ. Μ. 'Αρχιμανδρίτης καὶ 'Αρχιδιακονεύων κ. Φιλόθεος.

Π. Κεντρ. 'Εκκλ. 'Επιτροπή.— Τοῦ διακόνου 'Αναστασίου Ξένου ὑποβαλόντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἱ. ναῷ τοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης ὑπηρεσίας αὐτοῦ, διωρίσθη ἀντ' αὐτοῦ, ὑποδείξει τῆς Κεντρικῆς 'Εφορείας Σταυροδρομίου καὶ Σεπτῇ Πατριαρχικῇ κελεύσει, ὁ τέως ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Δέρκων διακονῶν 'Ιωάννης Γαλάνης (6).

—Ἡ Α. Θειοτ. Παναγιότης προεδρεύσασα τῆς συνεδρίας τῆς 13 λήξαντος μηνὸς παρέσχε καταλλήλους συμβουλὰς καὶ ὁδηγίας τῇ 'Επιτροπῇ ὡς πρὸς τὴν ἐνδεδειγμένην κατεύθυνσιν τοῦ θ. κηρύγματος, ὅπερ δέον νὰ προσλάβῃ κατὰ μὲν τὰς Κυριακὰς χαρακτῆρα ἠθικοκοινωνικόν, κατὰ δὲ τοὺς ἑσπερινοὺς τῶν Παρασκευῶν χαρακτῆρα κατηχητικόν. 'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ Α. Θ. Π. ἐξέφρασε τὴν χαρὰν καὶ τὸν ἔπαινον Αὐτῆς διὰ τὴν περὶ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ θ. κηρύγματος φιλοτιμίαν τοῦ θεοφιλ. ἁγίου Μιλήτου, ἀρχιερατ. προϊσταμένου Σταυροδρομίου, ἐγκαινιάσαντος ἀπό τινος καὶ ἑσπερινὰ κατηχητικὰ μαθήματα καθ' ἑκάστην Παρασκευὴν ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῆς Ἁγ. Τριάδος Πέραν, καὶ ὑπέδειξε τὴν ἀνάγκην ὅπως καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μεγάλαις Κοινότησι τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς καλλιεργηθῇ συστηματικώτερον τὸ θ. κήρυγμα. 'Ανήγγειλε πρὸς τούτοις ὅτι χάριν γενικωτέρας ἐξυπηρετήσεως τοῦ θ. κηρύγματος καὶ πρὸς καλλιτέραν διεξαγωγὴν τοῦ μυστηρίου τῆς ἱ. ἐξομολογήσεως, ἀνέθηκε τῷ θεοφ. 'Επισκόπῳ Τρῳάδος κ. Εὐσταθίῳ τὸ ἔργον τῆς καθοδηγήσεως καὶ παρακολουθήσεως τῶν ἐχόντων τὴν ἄδειαν τοῦ ἐξομολογεῖν καὶ ἐπ' ἐκκλησίας διδάσκειν ἱερέων.

—Ὁ διάκονος 'Αγαθάγγελος 'Ορφανίδης ὑποβαλὼν παραίτησιν ἀπὸ τῆς ἐν τῇ 'Αρχιεπισκοπῇ διακονίας, ἐφωδιάσθη διὰ σχετικοῦ ἀπολυτηρίου γράμματος (27).

—'Ενεγράφη εἰς τὸν κατάλογον τῶν κληρικῶν τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς καὶ διωρίσθη ἐν τῷ ἱ. ναῷ Εὐαγγελιστρίας προπ. Ταταούλων, ὁ τέως ἐν Πριγκήπῳ διακονῶν Δημήτριος Βαλλιάνος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

'Εκκλησία 'Αμερικῆς. — 'Επὶ εἰρηνεύσει τῆς ἐν 'Αμερικῇ 'Ορθοδόξου 'Εκκλησίας ἐνεκρίθησαν συνοδικῶς σχετικὰ ἐκκλησιαστικὰ μέτρα, εἰσηγηθέντα ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διὰ τῆς Συνοδικῆς Κανονικῆς 'Επιτροπῆς.

— 'Ανεγνώσθησαν κατὰ τὰς συνοδικὰς συνεδρίας τοῦ λήγοντος μηνὸς ἐκθέσεις τοῦ Σεβ. 'Αρχιεπισκόπου 'Αμερικῆς κ. 'Αλεξάνδρου περὶ τῆς ἐν 'Αμερικῇ ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως.

—Ὡσαύτως ἀνεγνώσθησαν ἐκθέσεις τῆς Α. Σεβ. περὶ τοῦ ἐν 'Αμερικῇ 'Ορθοδόξου Καρπαθορρώσσου 'Επισκόπου κ. 'Αδὰμ Φιλιππόβσκυ καὶ παρεπέμφθησαν εἰς τὴν οἰκείαν 'Επιτροπὴν πρὸς μελέτην.

—Ἡ ἐν Μόσχᾳ ἱ. Ρωσσικὴ Σύνοδος ἀνεκοινώσατο τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ γράμματος ὅτι ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ρώσου Μ/του Ἰωάννου Κεδρόβσκυ διὰ τὰς τελεσθείσας ὑπ᾽ αὐτοῦ παρ᾽ ἐνορίαν ἱερατικὰς χειροτονίας, διατάξασα ἅμα ὅπως τοὺς οὕτω χειροτονηθέντας ἱερεῖς τοποθετήσῃ εἰς ἐνορίας τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ, τιθέμενος ὑπ᾽ ἀργίαν τοὺς τυχὸν παρακούσοντας ἐξ αὐτῶν.

Μητροπολίτης Δέρκων. — Τῷ Σεβ. Μ/τῃ Γέροντι ἁγ. Δέρκων κ. Ἀμβροσίῳ ὑποβαλόντι ἐπὶ Συνόδου τὰ κατὰ τὴν ἄφιξιν τῇ 1 λήγοντος μηνὸς εἰς τὴν ἕδραν τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ καὶ τὴν γενομένην αὐτῷ ἀπὸ μέρους τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου ὑποδοχὴν καὶ αἰτησαμένῳ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας πρὸς εὐδόκιμον τῶν ποιμαντορικῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἐκπλήρωσιν, ἀπενεμήθησαν αὗται διὰ σχετικῆς εὐχετηρίου προσαγορεύσεως τῆς Α. Θ. Παναγιότητος καὶ διὰ τοῦ ἐπὶ τούτῳ εἰθισμένου γράμματος.

Μητροπολίτης Θυατείρων. — Κληθεὶς παρεκάθησεν εἰς πρόγευμα τοῦ Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου Καντουαρίας καὶ πρωθιεράρχου πάσης Ἀγγλίας κ. Κόσμο Λάγκ ὁ Σεβ. Μ/της Θυατείρων κ. Γερμανὸς καὶ ἀντήλλαξε μετὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος σκέψεις ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

Μητροπολίτης Ρόδου.—Τῷ Σεβ. Μ/τῃ Ρόδου κ. Ἀποστόλῳ, ἀνενεχθέντι σχετικῶς τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐχορηγήθησαν διὰ γράμματος αἱ δέουσαι πληροφορίαι ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος τῆς περιφερείας τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ.

Μητρόπολις Αὐστραλίας. — Ἐπὶ σχετικῇ αἰτήσει τοῦ Γενικοῦ Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου Αὐστραλίας ἀρχιμανδρ. Θεοφυλάκτου ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ἀποσταλῇ ἡ διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκεῖ ἱ. Μητροπόλεως ἀναγκαιοῦσα ποσότης Ἁγ. Μύρου, ὡς καὶ ἀναγκαιοῦντα ὡσαύτως ἱερὰ ἀντιμήνσια.

Χειροτονία. — Εἰσηγήσει τῆς Π. Κ. Ἐκκλησ. Ἐπιτροπῆς ἐπετράπη ἡ εἰς ἱερέα τῆς ἐνορίας Βαλίνου χειροτονία τοῦ Σωτηρίου Γεωργιάδου, φέροντος τὰ σχετικὰ κανονικὰ προσόντα.

Τάφοι Πατριαρχῶν. — Ἡ Ἁγ. καὶ Ἱ. Σύνοδος μετὰ βαθείας συγκινήσεως λαβοῦσα γνῶσιν τῆς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Π. ληφθείσης εὐσεβοῦς προνοίας ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς ἐπιούσης τῆς ἐκλογῆς Αὐτῆς, περὶ τοποθετήσεως σταυρῶν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἱ. Μονῆς τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς τάφων τῶν ἀειμνήστων Πατριαρχῶν Ἀνθίμου τοῦ Ζ′, Γρηγορίου τοῦ Ζ′ καὶ Βασιλείου τοῦ Γ′ καὶ τῆς Πατριαρχικῆς προθέσεως περὶ κατασκευῆς εἶτα ἐπ᾽ αὐτῶν καταλλήλων μνημείων, ἀνέθετο τὴν μελέτην τοῦ ζητήματος τούτου τῆς ἀνεγέρσεως μνημείων ἐπὶ τῶν τάφων τῶν εἰρημένων ἀοιδίμων Πατριαρχῶν, ὡς καὶ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Νεοφύτου τοῦ Η′, εἰς ἐπὶ τούτῳ Συνοδικὴν Ἐπιτροπήν.

Πατριαρχικὸς Ναός. — Ἐνεκρίθη συνοδικῶς ὅπως ἐκφρασθῶσιν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας τῷ Σεβ. Μ/τῃ Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰακώβῳ, ἐξελέγξαντι τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Πανσέπτου Πατριαρχ. Ναοῦ ὑποβληθέντα ἀπολογισμὸν αὐτοῦ καὶ ὑποβαλόντι σχετικὴν ἀναλελυμένην ἔκθεσιν.

Καταρτισμὸς Ἐπιτροπῆς.—Πρὸς μελέτην καὶ καθορισμὸν τῶν κατὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀφφίκια καὶ τοὺς ὀφφικιάλους καὶ πρὸς κωδικοποίησιν πάντων τῶν σχετικῶν πρὸς τὰς ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τελετὰς καὶ ἱερὰς ἀκολουθίας, μετὰ σχετικὴν εἰσήγησιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, κατηρτίσθη συνοδικῶς Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μ/τῶν Κυζίκου, Νικαίας, Δέρκων, Σάρδεων καὶ Ἡλιουπόλεως, τοῦ Μ. Πρωτεκδίκου κ. Γ. Παπαδοπούλου, τοῦ Πρωτονοταρίου κ. Χρ. Παπαϊωάννου καὶ τοῦ Πρωτοψάλτου κ. Ἰ. Ναυπλιώτου.

Ἐξελεγκτικὴ Ἐπιτροπή. — Τοῦ Σεβ. Μ/του Γέροντος ἁγ. Δέρκων κ. Ἀμβροσίου ὑποβαλόντος παραίτησιν ἀπὸ τῆς Ἐξελεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς, λόγῳ τῶν ἐκ τῶν νέων αὐτοῦ ποιμαντορικῶν καθηκόντων ἀσχολιῶν, πρόεδρος τῆς ἐξονομασθείσης Ἐπιτροπῆς διωρίσθη ὁ Σεβ. Μ/της Γέρων ἁγ. Νικαίας κ. Βενιαμίν.

Πασχάλιος Πίναξ.—Ἀνετέθη τῷ Σεβ. Μ/τῃ Ἡλιουπόλεως κ. Γενναδίῳ καὶ τῷ Ἀρχιγραμματεῖ Ἀρχιμ. κ. Μαξίμῳ ὁ καταρτισμὸς τοῦ Πασχαλίου Πίνακος τοῦ ἐπιόντος ἔτους 1930.

Ἔκφρασις εὐαρεσκείας.—Ἐνεκρίθη ὅπως διὰ γράμματος πρὸς τὸν Σεβ. Μ/την Κασσανδρείας κ. Εἰρηναῖον ἐκφρασθῇ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τοὺς ἐν τῇ Ἱερατικῇ Σχολῇ τῆς Ἱ. Πατριαρχικῆς καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας διὰ τὴν γενομένην ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος σοβαρὰν ἐργασίαν, ὡς διεπίστωσεν ὁ εἰσηγητικῶς μελετήσας τὰ τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑποβληθέντα πεπραγμένα τῆς Σχολῆς Σεβ. Μ/της Σάρδεων κ. Γερμανός.

—Ὡσαύτως διὰ γράμματος ἐπεδαψιλεύθησαν αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῖς ἐν τῷ Θρησκευτικῷ περιοδικῷ «Ζωὴ» μετ' ἐνθέου ζήλου καὶ εἰσεβείας ἐργαζομένοις, ἐπὶ τῇ ὑπ' αὐτῶν ἐκδόσει τοῦ ἱεροῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης, οὕτινος ἐφιλοτιμήθησαν ἵνα ἀποστείλωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ τριάκοντα ἑπτὰ ἀντίτυπα, πολυτελῶς δεδεμένα.

Μοναστηριακά.

Ἱερὰ Μονὴ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως.—Ἡγούμενος τῆς ἐν Πρώτῃ ἱ. Πατρ. καὶ Σταυροπηγ. Μονῆς τῆς θείας Μεταμορφώσεως διωρίσθη συνοδικῶς ὁ Ἱερομόναχος Πατρίκιος εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ τέως τοιούτου ἀρχιμ. Κυρίλλου, ἀναλαβόντος καθήκοντα Ἀρχιερατ. Ἐπιτρόπου καὶ Ἐφημερίου ἐν τῇ νήσῳ Τενέδῳ.

Ἱερὰ Μονὴ Πάτμου.—Κατὰ τὰς συνοδικὰς συνεδρίας τοῦ λήξαντος μηνὸς ἀνεγνώσθησαν γράμματα, ἀναφερόμενα εἰς ὑποθέσεις τῆς ἐν Πάτμῳ ἱερᾶς Πατρ. καὶ Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἅτινα καὶ παρεπέμφθησαν εἰς Ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν Σεβ. Μ/τῶν Χαλκηδόνος καὶ Ἡλιουπόλεως πρὸς μελέτην καὶ εἰσήγησιν.

Ἱερὰ Μονὴ Βλατάδων.—Πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ ἔργου τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Βλατάδων εἰς τὰ ἑκάστοτε παρουσιαζόμενα ζητήματα, τὰ σχετικὰ πρὸς τὴν ἱερὰν Μονὴν καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἐξαρτώμενον Μετόχιον Μπασίς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ὅπως συμπληρωθῇ ἡ ὑπάρχουσα διαρκὴς οἰκεία Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. Μ/τῶν Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου καὶ Κασσανδρείας κ. Εἰρηναίου καὶ τοῦ Ἡγουμένου Μοναχοῦ Ἰωακεὶμ Ἰβηρίτου, διορισθέντων ἐν αὐτῇ καὶ τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ διαμενόντων Σεβ. Μ/τῶν Ἡρακλείας κ. Φιλαρέτου καὶ Τυρολόης κ. Χρυσοστόμου.

Ἱερὰ Μονὴ Ζωγράφου.—Ἐπὶ σχετικῷ γράμματι τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὄρους καὶ τῆς ἐνδιαφερομένης Μονῆς διεβιβάσθησαν αἱ εὐχαὶ τῆς Ἐκκλησίας τῷ ἄρτι ἐκλεγέντι Ἡγουμένῳ τῆς ἱερᾶς Μονῆς Ζωγράφου Ἀρχιμ. Θεοδωρήτῳ.

Μνημόσυνα καὶ συλλυπητήρια

Καθ' ἃ διὰ γράμματος ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ Σεβ. Μ/της Θυατείρων κ. Γερμανὸς ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ', ἐτελέσθησαν ὑπὸ τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἑταιρείας τῆς Ἀγγλικανικῆς καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν μνημόσυνα ἔν τε τῷ Ὀρθοδόξῳ Μητροπολ. Ναῷ καὶ τῷ Ἀγγλικα-

νικῷ Ναῷ τοῦ City. Ἐπὶ τοῖς μνημοσύνοις τούτοις ἐξεφράσθησαν διὰ τῆς Α. Σεβασμιτητος πρὸς τὴν εἰρημένην Ἑταιρείαν αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

— Ὁ κοσμήτωρ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Δημοκρατίας Ἐσθονίας ἐν Ταρτοῦ κ. Ν. Β. Καβασάτι διὰ γράμματος ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ συλλυπητήρια ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Βασιλείου τοῦ Γ', ἐφ᾿ οἷς ἐξεφράσθησαν τῇ Α. Ἐλλογιμότητι ἀπαντητικῶς αἱ εὐχαριστίαι τῆς Ἐκκλησίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Συνέλευσις τῆς Ἱεραρχίας. — *Ἐπὶ τῇ συνελεύσει τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἱεραρχίας ἀντηλλάγησαν τὰ ἀκόλουθα τηλεγραφήματα:*

Ἀθῆναι, 18/11/29

Πατριάρχην Φώτιον

Φανάριον.

Ὑποβάλλομεν εὐλαβῆ χαιρετισμὸν συνελθούσης Ἱεραρχίας ἐξαιτούμενοι εὐλογίαν Ὑμετέρας Παναγιότητος ἐπὶ ἀποφάσεων αὐτῆς περὶ Ἐκκλησίας.

Ἀρχιεπίσκοπος ***Χρυσόστομος.***

Φανάριον, 20/11/29

✠

Ἀρχιεπίσκοπον Χρυσόστομον

Ἀθήνας.

Ἐγκαρδίως προσαγορεύομεν διὰ Ὑμετέρας Μακαριότητος συνέλευσιν Ἱεραρχίας Κύριος εὐλογῆσαι ἔργον αὐτῆς ὑπὲρ Ἐκκλησίας.

Πατριάρχης ***Φώτιος.***

✠

Ὀνοματήρια. — *Ἐπὶ τῇ ὀνοματικῇ ἑορτῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν ἀντηλλάγησαν τὰ ἑξῆς τηλεγραφήματα:*

Φανάριον, 13/11/29

Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον

Χρυσόστομον

Ἀθήνας.

Προσαγορεύομεν ἐγκαρδίως ἐπὶ ἑορτῇ ὀνόματος εὐχόμενοι κράτιστα.

Πατριάρχης ***Φώτιος.***

✠

Ἀθῆναι, 14/11/29

Πατριάρχην Φώτιον

Φανάριον.

Εὐχαριστοῦμεν θερμότατα ἐπὶ πολυτίμοις εὐχαῖς Ὑμετέρας Παναγιότητος.

Ἀρχιεπίσκοπος ***Χρυσόστομος.***

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

'Αγγλικανικὴ παροικία.— Τῇ 8 λήξαντος προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ Rev· Pollard, πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα ἀγγλικανικῆς παροικίας μετὰ τοῦ περὶ αὐτὸν κλήρου καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῆς παροικίας, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰ σέβη τῆς παροικίας ἐπὶ τῇ Πατριαρχικῇ ἐκλογῇ. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ἀντηλλάγησαν λόγοι καὶ προσφωνήσεις ἀντάξιοι τῶν ἐγκαρδίων σχέσεων τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, ἃς καὶ δημοσιεύομεν ἐν ἄλλῃ σελίδι τοῦ παρόντος τεύχους.

— Ἀπὸ μέρους καὶ κατ' ἐντολὴν τῆς Αὐτοῦ Θειοτάτης Παναγιότητος, προσκληθείσης διὰ γράμματος, παρέστη κατὰ τὴν τελεσθεῖσαν ἐπὶ τῇ συμπληρώσει τῶν ἐπισκευῶν τοῦ ναοῦ τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλ. Παροικίας πανηγυρικὴν λειτουργίαν, τῇ Κυριακῇ [24] ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Μιλήτου. Τὸν Πατριαρχικὸν ἀντιπρόσωπον, φέροντα ἐπανωκαλύμμαυχον, ἐγκόλπιον καὶ σταυρὸν εὐλογίας, ὑπεδέχθη ἐν τῷ νάρθηκι μετὰ ἐξαπτερύγων ὁ ἱ. κλῆρος ἐν στολῇ λειτουργικῇ. Μετὰ τὸ κήρυγμα τοῦ προεξάρχοντος αἰδεσιμ. πατρὸς Rev. Pollard, ἐν ᾧ ὑπέμνησεν οὗτος τοὺς ἀδελφικοὺς δεσμοὺς τῆς Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Ὀρθόδ. Ἐκκλησίαν, τὴν διατηρήσασαν ἀναλλοίωτον καὶ ἀνόθευτον τὴν διδασκαλίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἐξῆρε τὴν σημασίαν τῆς παρουσίας τοῦ Πατριαρχικοῦ ἀντιπροσώπου, ὁ θεοφ. Ἐπίσκοπος Μιλήτου ἐξεφώνησε τὸν ἀλλαχοῦ δημοσιευόμενον λόγον, μεταφρασθέντα ἀμέσως ὑπὸ τοῦ συνοδεύοντος αὐτὸν ἀγγλομαθοῦς ὁμογενοῦς κ. Γεωργ. Χόλλεμπαχ, διαβιβάσας τὰς Πατριαρχὰς προσρήσεις πρὸς τὸν Πρωθιερέα Rev. Pollard καὶ τὸ ἐκκλησίασμα. Κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν ταύτην ἐξεδηλώθη ἅπαξ ἔτι ὁ βαθὺς σεβασμὸς τῆς Ἀγγλικαν. Ἐκκλησίας πρός τε τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὸ σεπτὸν πρόσωπον τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

'Αγγλικανικὴ Ἱεραρχία.—Προσελθὼν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ ἐπὶ τούτῳ ἀποσταλεὶς ἐνταῦθα ἑλληνομαθὴς Rev. Dr Wigram, κανονικὸς ἐν Μάλτᾳ, ἐπεσκέψατο τὴν Α. Θ. Π. καὶ ἐπέδωκεν Αὐτῇ τὰ ἀλλαχοῦ δημοσιευόμενα συγχαρητήρια ἐπὶ τῇ Πατρ. ἐκλογῇ γράμματα τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἱεραρχίας γενόμενος φιλοφρόνως δεκτὸς [29].

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἤρξατο ἐκδιδόμενον ἐν Ἀθήναις μουσικὸν περιοδικὸν ὑπὸ τὸν τίτλον : «Μουσικὸς Κόσμος», διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ τῇ ἡμετέρᾳ κοινωνίᾳ αἰδεσ. Οἰκονόμου Θεοδώρου Θωΐδου, χρηματίσαντος καθηγητοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐν τῇ ἄλλοτε λειτουργούσῃ ἐνταῦθα Μουσικῇ Σχολῇ.

Ἡ ὕπαρξις ἑνὸς τοιούτου περιοδικοῦ, σκοποῦντος τὴν ἐπιστημονικὴν καλλιέργειαν, τὴν ἀνύψωσιν, τὴν διάδοσιν καὶ διάσωσιν τῆς πατρίου ἡμῶν μουσικῆς, διευθυνομένου δὲ ὑπ' ἀνδρὸς ἐγνωσμένης πείρας καὶ ἱκανότητος, ἦτο πλέον ἡ ἀναγκαιοτάτη κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτήν, καθ' ἣν ἡ ὡραία ἡμῶν μουσικὴ καταπολεμεῖται. Διὸ καὶ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι μετὰ χαρᾶς καὶ ἀνακουφίσεως ὁ ἐνδιαφερόμενος κόσμος θὰ χαιρετίσῃ τὴν ἐπ' αἰσίοις ἐμφανισθεῖσαν ἔκδοσιν ταύτην τοῦ «Μουσικοῦ Κόσμου».

Τὸ περιοδικὸν τοῦτο, οὗ τὸ πρῶτον τεῦχος ἔχομεν ἤδη μετὰ χεῖρας, πρόκειται νὰ διανοίξῃ νέους καὶ διαφανεῖς μουσικοὺς ὁρίζοντας πρὸς ἀκριβεστέραν ἔρευναν καὶ σπουδὴν τῶν ποικίλων καὶ ἀγνώστων τοῖς πλείστοις κεφαλαίων τῆς ἡμετέρας μουσικῆς

πρόκειται νὰ παράσχῃ πολυτίμους ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἱεροψάλτας ἡμῶν, οἵτινες θὰ εὕρωσιν ἐν αὐτῷ διάφορα ἐκλεκτὰ ἐκκλησιαστικὰ μουσουργήματα, ἀνέκδοτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ τονισμένα ἐπὶ τῇ βάσει τῆς κλασικῆς μουσικῆς γραμμῆς· πρόκειται τέλος νὰ ἐξυπηρετήσῃ τοὺς τὴν ᾠδικὴν ἐν τοῖς σχολείοις διδάσκοντας, εἰς οὓς θὰ προσφέρῃ πάντοτε σχολικὰ καὶ ἄλλα τῆς δημώδους μουσικῆς ᾄσματα, νὰ παρουσιάσῃ δὲ ἐν γένει τὴν περιφρονουμένην ἐκκλησιαστικὴν ἡμῶν μουσικὴν εὐπρόσωπον ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως εἰς πάντας τοὺς περὶ ταύτην ἀσχολουμένους Εὐρωπαίους, διότι διὰ τῆς δημοσιεύσεως ἐν αὐτῷ τῆς μακρᾶς ἐργασίας τοῦ εἰρημένου κ. Θωΐδου ἄριστα ἀναλύεται τὸ ζήτημα τῶν διαστημάτων τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς καὶ πρὸς κατασκευὴν ὀργάνου ταύτης αἱ δέουσαι καὶ σαφεῖς ὁδηγίαι παρέχονται εἰς τοὺς περὶ τοῦτο ἀσχολουμένους.

Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν τοῦ κ. Θωΐδου, τοῦ φιλοπόνου καὶ μουσοτραφοῦς τούτου κληρικοῦ, ἀξίου πάσης ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ὑποστηρίξεως· προκειμένου ὅμως περὶ τοῦ ᾀσματικοῦ αὐτοῦ μέρους, θὰ μᾶς ἐπιτρέψῃ βεβαίως οὗτος νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι τὰ εἰς τὸ πρῶτον τεῦχος τοῦ «Μουσικοῦ Κόσμου» δημοσιευθέντα ἐκκλησιαστικὰ αὐτοῦ μουσουργήματα δὲν παρουσιάζουσι τὴν ἐπιστημονικὴν ἐκείνην μορφήν, τὴν ὁποίαν παρουσιάζουσι τὰ δημώδη αὐτοῦ ᾄσματα. Διὰ νὰ φέρῃ ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ τὸ κῦρος καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς ἐπιστήμης, ἐκτελουμένη δὲ νὰ παρουσιάζηται ζωντανὴ εἰς τὸ οὖς τοῦ τε ξένου καὶ ἡμετέρου ἀκροατοῦ, δὲν ἀρκοῦσι μόνον αἱ περὶ τονιαίων διαστημάτων θεωρίαι καὶ τὰ ταύταις παραπλήσια, τὰ ὁποῖα ἀνήκουσιν εἰς τοὺς ἀρχαιοδίφας· ἀπαιτεῖται καὶ τὸ ᾀσματικὸν αὐτῆς μέρος νὰ λάβῃ τὰ ἀπαραίτητα ἐκεῖνα στοιχεῖα, δι' ὧν νὰ ἀνακτήσῃ τὴν προτέραν αὐτῆς αἴγλην καὶ μεγαλοπρέπειαν ἡ ἱερὰ ἡμῶν ὑμνῳδία. Ἀπαιτεῖται δηλονότι· 1ον) νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ρυθμὸν τὰ διάφορα μέλη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς, διότι ὁ ρυθμὸς εἶναι σπουδαιότατος παράγων διὰ πᾶν ἔντεχνον πόνημα· 2ον) νὰ σημειωθῇ ἐν ἐπικεφαλίδι ἑκάστου ᾄσματος ὁ οἰκεῖος ρυθμὸς καὶ ἡ δέουσα χρονικὴ ἀγωγή, ἅμα δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς ἐκτελέσεως ἢ κρούσεως αὐτοῦ· 3ον) νὰ χωρισθῇ ἕκαστος ρυθμικὸς πούς διὰ γραμμῆς καθέτου ἐν ὅλῃ τῇ διαρκείᾳ τοῦ μέλους· 4ον) πᾶσα μουσικὴ σύνθεσις νὰ διενεργῆται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὅρων τῆς μελοποιΐας, τῶν ρυθμικῶν καὶ τῆς μετρικῆς, τηρουμένων τῶν τόνων τῶν λέξεων καὶ τῆς ἐννοίας τοῦ κειμένου· καὶ 5ον) πρὸς ἀκριβῆ παράστασιν καὶ ἀπόδοσιν τοῦ ἐν τοῖς μέλεσι τῆς ἡμετέρας μουσικῆς ἐνυπάρχοντος ρυθμοῦ, νὰ λάβῃ ἡ παρασημαντικὴ αὐτῆς τοιαύτην τινὰ κατεύθυνσιν καὶ ἐμφάνισιν, οἵαν παρουσιάζουσι τὰ δημώδη ἡμῶν ᾄσματα.

Τὴν παρατήρησιν ἡμῶν ταύτην ἐλπίζομεν νὰ εὕρῃ ὀρθὴν καὶ δεδικαιολογημένην ὁ αἰδεσιμολογιώτατος καὶ μουσικώτατος φίλος κ. Θεόδωρος Θωΐδης, παρ' οὗ πολλὰ τὰ ὠφέλιμα καὶ λυσιτελῆ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν μουσικῆς ἀναμένει καὶ προσδοκᾷ σύμπας ὁ ἐνδιαφερόμενος μουσικὸς κόσμος· ἐφ' ᾧ συγχαίροντες εὐχόμεθα αὐτῷ εὐόδωσιν τοῦ ἔργου καὶ ἐνίσχυσιν ἐν ταῖς ἀξιολόγοις αὐτοῦ προσπαθείαις.

Ἐν Κων/πόλει, 12 Νοεμβρίου 1929. Τ. Γ.

Müdir mes'ul : *Meletios Lukakis*